

Lidé už nechtějí obrazy na stěně, chtějí je sdílet 3

Jan Kobylák, stavitel, entomolog a ilustrátor

Vytahal syna za ucho 9
TOULKY

Olympiáda dálkových běhů 15
ZE SPORTU

SOBOTA - NEDĚLE 3.-4. BŘEZNA 2018 •

HALO

noviny

ROČNÍK 28
ČÍSLO 53
CENA 14 Kč

Hokejové muzeum? Těšte se! BONUS

český levicový deník

www.iHalo.cz

Muzeum Komenského v Přerově otevřelo celoroční rozsáhlou výstavu věnovanou stému výročí vzniku Československa. Ze tří tun dřevotřísky vzniklo diorama ulic, výloh či interiérů domů. FOTO – ČTK/Luděk PEŘINA

Ondráček je předsedou komise pro kontrolu GIBS

Předsedou sněmovní komise pro kontrolu Generální inspekce bezpečnostních sborů poslanci včera zvolili Zdeňka Ondráčka (KSČM). Ve druhém kole tajné volby dostal 79 hlasů. Ke zvolení potřeboval získat nejméně 78 hlasů.

Ondráčkovu protikandidátku Zuzanu Majerovou Zahradníkovou (ODS) podpořilo 57 zákonodárců ze 154 hlasujících. V prvním kole vypadl Mikuláš Ferjenčík (Piráti), který dostal 29 hlasů, Majerová s 32 hlasy a Ondráček se 74 hlasy postoupil do druhého kola.

»Je to rozhodnutí poslanců a já ho respektuji, jako bych ho respektoval, kdyby volba pro mě nedopadla,« tak stručně reagoval po vyhlášení výsledků pro náš list Ondráček. Místopředseda Sněmovny, předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip Haló novinám řekl, že zvítězila profesionalita, a věří, že Zdeněk Ondráček funkci dobře zvládne. »Jsem rád, že ustanovení orgánů Sněmovny, tak jak jsme plánovali, že bude zvládnuto do listopadu, začátku prosince, se konečně na začátku března podařilo. Jak vidíme i z reakce vlády, je evidentní, že GIBS potřebuje kontrolu. A to, že do tohoto momentu ve Sněmovně kontrolní orgán nemohl fungovat, protože neměl předsedu, je ke škodě věci,« dodal.

Poslanci se ještě před tím skoro dvě hodiny přeli o to, zda je vhodné, aby se Ondráček stal předsedou této komise. Kritici z ODS, ANO, KDU-ČSL, STAN a TOP 09 mu opět vyčítali, že před listopadem 1989 jako mladý policista byl v jednotce, která zasahovala proti demonstracím. Nakonec vyčítali KSČM kdeso, včetně toho, co s volbou vůbec nesouviselo. Vypjatá a bouřlivá diskuse se dostala hluboko do minulosti, k tomu, co kdo dělal v letech socialismu... »Ukončeme ty kandidátské projevy a různé útoky a pojďme volit. Všichni víme, o co se jedná, všichni známe kandidáty – komu-

nistu Ondráčka, vlasatou šedesátikilovou máničku a naši zrzavou paní poslankyni Majerovou, takže všichni víme, o čem jde, všichni známe kandidáty,« vyzval po několika nesnášenlivých projevech Václav Klaus ml. Nebyl však vyslyšen.

Kritici si slova nevybírali a strašili...

»Mandát pana kolegy Ondráčka je úplně stejný jako mandát každého ostatního z nás, jako každého poslance a poslankyně každé politické strany,« řekl kritikům předseda klubu KSČM Pavel Kováčik. Reagovat na výpady musel opakovaně. Starším kolegům připomněl, že všichni pracovali za minulého režimu. »Také je tady pár možná armádních důstojníků. Je tady pár policistů, tedy příslušníků SNB, kteří možná třeba také v té době sloužili jako mladí kluci v pohotovostním pluku SNB, protože to byla tehdy zásadní podmínka, součást vzdělání, výcviku příslušníka SNB,« prohlásil a dodal: »Nehrejte si tady na čistotu. Nehrejte na něco, co je něco jiného, než je, řekněme, politický boj nebo souboj, který tady teď probíhá. Já jsem nemluvil a nikdo z nás nemluvil o minulém režimu, co se týká jeho obhajoby apod.« Někteří Ondráčkovi odpůrci totiž strašili, jako by se snad jeho zvolením ujímali komunisté v ČR nějaké moci... A někteří neváhali použít i špinavá slova, srovnávali »komunismus« a fašismus...

Ne všichni však vypouštěli jen oheň a síru. Jiří Bláha (ANO) vyzval kolegy poslance, aby se oprostili od minulosti. »Zamyslete se nad tím, co jste dělali vy

Zdeněk Ondráček hovoří k poslancům. FOTO - Jiří VALENTA

celý život. Já jsem třeba v době komunismu byl na vojně a dneska by mi mohl někdo vyčítat, že jsem sloužil lidu prostřednictvím vojenské základní služby. Byl jsem v Pionýru, mohlo by mi být vyčítáno, že jsem souhlasil s režimem? Byl jsem v SSM,« řekl.

Bývalý horník Josef Hájek (ANO) podle svých slov patřil k těm, kteří určitým způsobem kolaborovali.

(Pokračování na str. 2)

V PONDĚLÍ ČTĚTE

Zdařilá »Rozloučení s Petrem Bezručem«.

Možný průlom při léčbě chřipky.

Roboti nejsou podmínkou Průmyslu 4.0.

Separatisté se přou o kandidáta na premiéra

Katalánské separatistické strany se přou o to, kdo by měl být novým kandidátem na premiéra tohoto autonomního španělského regionu.

Zatímco expremiér Carles Puigdemont navrhl jako svého nástupce »dvojku« kandidátky své koalice Jordiho Sáncheze, druhá nejsilnější formace tvrdí, že by premiérem měl být její šéf Oriol Junqueras. Oběma případnou kandidaturu komplikuje fakt, že jsou ve vazbě kvůli obvinění ze vzpoury.

Upřchlého Puigdemonta ve čtvrtek potvrdil jako kandidáta katalánský parlament pouze symbolicky, neboť jeho pobyt v Belgii mu právně znemožňuje zvolení do úřadu. Expremiér

se vzápětí vzdal kandidatury a oznámil, že jeho koalice Společně pro Katalánsko (JxCat) navrhuje Sáncheze. Triapadesátiletý bývalý šéf jedné ze separatistických organizací podle Puigdemonta zajistí kontinuitu katalánské vlády, kterou v říjnu rozpustil Madrid kvůli jednostrannému vyhlášení nezávislosti Katalánska.

Šéf poslanců Republikánské levice Katalánska (ERC) Sergi Sabriá však včera prohlásil, že jeho strana preferuje svého předsedu Oriola Junqueras, který byl Puigdemontovým vicepremiérem, a je tudíž logičtější volbou pro kontinuitu.

Puigdemont reagoval slovy, že Junqueras by byl logickým kandidátem, pokud by strany v prosincových volbách kandidovaly společně jako v předchozím hlasování o dva roky dříve. Postavily však oddělené

Někteří představitelé ERC dávali během jednání najevo emoce.

FOTO – ČTK/AP

kandidátky a JxCat byla úspěšnější, když získala 34 mandátů ze 135, zatímco ERC 32. K absolutní většině 70 hlasů potřebuje separatistická koalice ještě čtyři poslance radikálně levicové Kandidátky lidové jednoty (CUP).

Puigdemont se podle některých médií chystá po čtvrtčním formálním uznání své kandidatury sestavit symbolickou vládu, kterou by řídil z Belgie a jejímž účelem by bylo připomínat, že španělská justice uvěznila či hrozí uvězněním řady bývalých katalánských představitelů.

Expremiér ve včerejším rozhovoru na stanici Rac1 prohlásil, že nemá v úmyslu v Belgii žádat o azyl, chce se vrátit a znovu vést skutečnou katalánskou vládu. Ve Španělsku je na něj však vydán zatykač a hrozí mu podobně jako v případě Junqueras, Sáncheze a dalších uvalení vazby. (čtk)

9 771210 149407

Lidé už nechtějí obrazy na stěně, chtějí je sdílet

Rozhovor Haló novin s Janem Kobylákem, stavitelem, entomologem a ilustrátorem

● Vedle své práce (dnes při důchodu) a koníčku, kterým je entomologie, jste veřejnosti známý hlavně jako ilustrátor hmyzu. Vaše jedinečné malby olejem (jediný ilustrátor hmyzu malující olejovými barvami) jsou velmi realistické a úchvatné. Mě

dokonalejší digitální fotografie, skeny a počítačové programy, na kterých lze »vyrobit« za pár desítek minut naprosto dokonalou makrofotografii, vědeckou ilustraci, k jejímuž namalování bych sám potřeboval minimálně deset hodin.

● A jak je to tedy s uměním obecně? Je umění vnímáno jako něco, co chci mít a ukazovat, nebo jde pouze o investiční prvek?

Nedávno jsem v rozhlasu slyšel rozhovor s jedním majitelem aukční síně. Redaktorka se zeptala: »Jaké obrazy jsou v současné době v kurzu?«

Odpověď byla: »Jen ty nejdražší.« »Na to jsem se neptala!« reagovala redaktorka. »Myslela jsem, jestli jsou v módě romantici, nebo impresionisté, nebo moderna?«

»Jen ti nejdražší. Kupující nemají zájem o určitý styl, do obrazů jen ukládají peníze.«

»Jak to víte?« zeptala se redaktorka.

»Protože si koupené obrazy nevzvedávají. Nechávají je u nás, platí docela vysoké poplatky, aby nemuseli pořizovat domů zabezpečení, klimatizaci, vlhkoměry atp., a po několika letech si obraz vyzvednou a prodají ho jinde.«

Já sám jsem dokonce slyšel o jednom zbohatlíkovi, který má na stěně pověšené posudky a kupní smlouvy od obrazů, které nakoupil, ale vlastní obrazy ne...

»Takže se obrazy a starožitnosti obecně neprodávají?« zeptala se redaktorka.

»Neprodávají. Dokonce jsem nedávno navštívil jeden moderní vzorový dům, který nabízejí developeri, tam nebyla jediná stěna, na kterou by bylo možné pověsit obraz. Všechny stěny byly všelijak prosklené, posuvné... Mám za to, že obliba obrazů a starožitností obecně se může vrátit. Ale ob jednu nebo dvě generace,« uzavřel rozhovor specialista...

● Je vůbec vhodné do umění investovat?

Jedna známá mě požádala o radu. Jako že malování rozumím a že by ráda investovala do obrazů. A já jí poradil, aby to nedělala. Ty opravdu cenné obrazy se neprodávají. A když, tak za neskutečně předražené částky.

Ty opravdu cenné obrazy se neprodávají. A když, tak za neskutečně předražené částky.

ale zajímá jiný aspekt malířství. Dá se v dnešní době uživit pouze uměleckým řemeslem, pouze ilustrátorským?

Jednoznačně – v dnešní době už jen těžko, vlastně – nedá... Zvláště co se vědecké ilustrace hmyzu týká. I když jsou výjimky, například manželé Kotkovi, nebo pan Hošek, nebo Procházka, nebo brněnský pan Dungal, kteří dokážou namalovat kdejaká zvířata nebo ptáčky a zejména pro zahraniční firmy ilustrují populárně vědecké knihy. Je třeba poznamenat, že všichni tito jmenovaní malují technikou kvaše, kde je možné jeden obrázek namalovat za několik hodin, moje technika olejomalby vyžaduje čtyřikrát více času...

Před skoro dvaceti lety jsem dostal nabídku, »která se neodmítá«, ale kterou jsem naštěstí odmítl. To bylo na dvoudenní entomologické burze v Paříži, kde jsem vystavoval svoje vědecké ilustrace a kde mě kontaktoval jeden Ital – takový menší stredja v šedivém sáčku, a nabídl mi, abych se přestěhoval do Itálie a maloval ilustrace pouze pro něj. Jak jsem se vzápětí dozvěděl, byl to majitel firmy vyrábějící auta Alfa Romeo a sběratel roháčů. Mohl jsem se odstěhovat do jakéhosi zámku na severu Itálie i s rodinou a stát se vlastně jeho »dvorním ilustrátorem«.

Naštěstí jsem tuhle nabídku odmítl. Naštěstí proto, že se už za pár let objevily první a postupem času stále

● Kolik obrazů jste namaloval v loňském roce, kolik jich máte rozděláno? A prodáváte své obrazy, nebo pouze malujete na zakázku?

Co se malování týká – nenudím se! Mám rozmalováno několik obrázků, vesměs se jedná o hmyz nebo o přírodní tematiku a další obrázky mám v hlavě, ale nejvíc maluju na objednávku. Bývá zvykem, že nově objevený brouček dostává jméno podle toho, kdo ho objevil. A mně se daří přesvědčit takového sběratele o tom, že ten malíček exemplář v budoucnosti skončí v nějakém muzeu, ale ten olej na stěně se bude dědit! (A jaký že byl dědeček frajer, že tohle zvířátko nese jméno našeho rodu!) A tak maluju většinou na objednávku, několik obrázků jsem maloval například Láďovi Benešovi, známému chirurgovi (například střevlíčka z Číny Broscosa benesi).

● Jak je to s prodejem vašich obrázků obecně?

Před pár lety jsem na entomologické burze v italské Modeně vystavoval asi třicet svých originálů. Všem se to moc líbilo, kdekdo mě poplácával po rameni, všichni vyndávali mobily nebo tablety, udělali »cvak!« a odcházeli, aniž by nějaký obrázek koupili. Evidentně se jim moje obrázky líbily. Ale nechtěli je mít na stěně! Chtěli je sdílet, lajkovat, pověsit si je na plochu, zahrnout do Facebooku a já nevím, jak se všem těm digitálním aktivitám říká...

jsem se prodavačky, kdy že tenhle obraz byl namalovaný? A ona se opatrně rozhlédla po prázdné prodejně a odpověděla mi: »Vloni.«

Já jen vyvalil oči a zeptal se: »Kdo to pro vás maluje?« A ona odpověděla: »Ukrajinci a Rusové. Oni jsou neskutečně šikovní!«

No a současně populární malíře bych nedoporučoval kupovat vůbec! Kdekdo se pochlubí například obrazy Gotta nebo Ringo Čecha, jsou to obrazy neskutečně populární, ale výtvarně...? Nic moc...

● Ale zpětně k vaší práci. Kde dnes mohou zájemci vidět vaše obrazy a jaké výstavy v letošním roce chystáte?

V současné době mám výstavu v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, kde bude do konce května.

● Chystáte se také v nejbližší době na výpravu za hranice někam za brouky? Je vůbec cestování s vidinou lovu ještě zajímavé?

Například před asi patnácti lety jsem viděl obraz p. Radimského nabízet za 300 000 Kč. A nedávno jsem ten samý obraz zahlédl nabízet za 5 000 000 Kč.

A pak – minimálně třetina, možná polovina obrazů v Antik obchodech jsou falza! Vzpomínám si, jak jsem

Kdekdo se pochlubí například obrazy Gotta nebo Ringo Čecha, jsou to obrazy neskutečně populární, ale výtvarně...? Nic moc...

jednomu známému z Německa v jedné Antik prodejně radil s koupí obrazu s loveckou tematikou. S ním jsem se bavil anglicky, s prodavačkou česky.

Měli tam i jeden obraz za 40 000 Kč. Byl to neznámý holandský mistr. Ten obraz byl starý, popraskaný, byl to opravdu Holanďan, s takovým tím žlutavým nádechem oblohy v romantické krajině. Ale byl divný, protože byl moc velký. Holanďští mistři malovali na formát asi tak A4, maximálně A3. Zeptal

Čtvrtého května odlétám s kamarády na čtrnáct dnů do Maroka. Na divoko, jak je naším zvykem. Já sám to ale mám s entomologickými výpravami tak padesát na padesát. Z poloviny se hodlám věnovat hledání a lovu broučků a z poloviny chci poznat tuhle zemi, kde jsem ještě nebyl, taky fotografovat, abych mohl třeba zase někomu při cestovatelských přednáškách a besedách povídat o další zajímavé zemi, kterou jsem navštívil...

Helena KOČOVÁ

Zámecká kovárna v Holešově na Kroměřížsku se připravuje na novou turistickou sezonu. Na snímku restaurátor Edmond Chlud pracuje na obnově podlahy. FOTO – ČTK/Dalibor GLUČEK

Film o politickém zákulisí

Asociace českých filmových klubů (AČFK) uvede příští týden do našich kin loňskou úspěšnou novinku mladé slovenské režisérky Terezy Nvotové, absolventky pražské FAMU. Na pozadí okolností spjatých s někdejším politikem Vladimírem Mečiarom představuje širší společenské aspekty a jejich vazby. Na Slovensku se film Mečiar promítá od loňska.

Režisérka námětovou šíří a osobitost zpracovala nad očekávání zdařile a nápaditě. Natáčení autentických setkání s politikem, který však s novináři dlouhodobě odmítá komunikovat, je cenným poznáním jeho názorů odhalujících širší souvislosti. Snímek tak přesahuje rámeček slovenského dění a tamní politiky. Poukazuje i na vazby s českým prostředím. Odhaluje řadu polistopadových okolností, jejichž častou vypočítavostí i navitostí současně.

Autorka do devadesátiminutového poutavého dokumentu zařadila rovněž mnohé neznámé archivní reportáže. Podtrhuje jimi složitost období po roce 1989 s detailně pojatou, tematicky až obnažující přímocností. Představuje mnohé – i dosud neznámé a utajované – reálné skutečnosti, jejichž zákulisí. Tematiku rámuje v obecně »dějepisném« přesa-

hu, současně zachycuje autentické prvky ryze osobní. Film dokládá, jak složitou dobou naše národy procházely. Komentáře se vyznačují obecnou platností, jsou obsahově rozmanité. Výsledná verze má zevšeobecnující trend, přibližuje okolnosti a konkrétní jedince dnešním mladším generacím vlastně již neznámé. (the)

Družice Magion 1

FOTO – ČTK/Vít ŠIMÁNEK

Výstava nejen o Remkovi

Historii českého dobývání vesmíru přibližuje výstava ve Štefánikově hvězdárně na Petříně. Věnuje se nejen letu prvního československého kosmonauta Vladimíra Remka před 40 lety, ale také méně známým projektům. Mezi ně patří družice Mimos a nebo zkonstruovaný, ale nikdy nevypuštěný satelit czCube.

Pořadatelům se podařilo zapůjčit i některé předměty z Leteckého muzea Kbely. Jde o součásti výstroje, kterou ve vesmíru používal kosmonaut Remek. Patří mezi ně záchraný pás pro případ přistání v moři při návratu, ukázky tehdejší kosmické stravy, vysílačka a válce obsahující krystaly, jejichž tuhnutí v beztlakovém prostoru

tvorilo součást pokusů, které Remek prováděl. Kulaté výročí 40 let uplyne letos na podzim také od vyslání první československé družice na oběžnou dráhu. Nesla název Magion 1 a navázaly na ni další satelity, označené jako Magion 2 až Magion 5. Družici Magion 1, přesněji řečeno její dvojče, budou moci návštěvníci zhlédnout ve hvězdárně na vlastní oči. Podle odborného pracovníka hvězdárny Stanislava Poddaného stavěli totiž konstruktéři hned dvě družice najednou pro případ, že by došlo k nějaké komplikaci.

Součástí expozice je i model první ryze české družice Mimos a, která odstartovala v roce 2003. »Nikdy předtím vystavena

nebyla, bude to její premiéra,« řekl Poddaný. Družice obíhala Zemi osm let, svůj hlavní úkol ale nespĺnila. Měla totiž měřit gravitační pole Země, přístroj na měření se ale porouchal. Zajímavostí výstavy je družice czCube, která nikdy Zemi neopustila. Jak napovídá její název, má podobu krychle. Vznikla jako amatérský projekt, na její vypuštění se ale nepodařilo sehnat peníze.

Hvězdárna představí také českou technologickou družici Vzlusat-1, která obíhá Zemi od loňského roku, a zmenšený model jednoho ze satelitů systému Galileo.

Výstava je instalovaná v přízemí hvězdárny a zůstane tam do 30. června. (ste)

Ke kořenům naší moderní kinematografie

Poválečná česká (československá) kultura úspěšně navazovala na předchozí různost vlivů domácích i zahraničních, takže umělecky byla mnohostrannější, než se někdy může vnějškově jevit. Platí to samozřejmě také o naší kinematografii.

8 OSMIČKY v dějinách ČESKÝCH ZEMÍ

Krystalizace nápadů na uspořádání poválečné československé kinematografie se rodila již od roku 1943. Konkrétní realizační návrhy z oblasti filmového umění byly předávány současně londýnskému i moskevskému vládnímu centru. Bipolární pohledy na strukturu naší poválečné kultury měly tedy širší rozvrstvení, různé orientace. V tomto rozmanitém duchu se čs. kinematografie kontextově vyvíjela až do roku 1989, kdy však nastal ideologický zlom. Vedl nejdříve k chaosu a nejistotám, následně dokonce k úpadku.

Kinematografie

Průběžná racionálně koncipovaná centralizace směřovala až ke vzniku *Československého státního filmu*. Roku 1948 se oficiálně stal nástupnickým subjektem dřívější *Čs. filmové společnosti*. Garantoval racionální přístup k řadě skutečností. Nedošlo tedy k okamžitému přerušení kontinuity, jak se naopak stalo roku 1990 a v letech následných.

Ve čtyřicátých letech 20. století také průběžně docházelo k rozšiřování sítě kin a dobudování modernějšího technického zázemí, zřizovány byly funkční dramaturgické skupiny a rovněž jejich kontrolní orgány, aby nedocházelo k subjektivistickým postupům či jiným prohřeškům.

Záměry

Přelomový celostátní multižánrový *Sjezd národní kultury* (SNK), který jednal ve dnech 10. a 11. dubna 1948, se stal iniciačním prostředkem nejen ideovým, ale rovněž uměleckým. Orientoval kulturní veřejnost v širších dimenzích, nikoli jen se striktně politickými záměry. Měl být inspirujícím prostředkem k hlubší fundované orientaci v širších vztazích. Plnil tedy obdobné poslání, jaké si po roce 1989 vytkl *Výbor národní kultury* (VNK), třebaže se jejich poslání nikoli programově, ale realizačně pochopitelně lišila. Polistopadový VNK však své poslání fakticky plnil jen v kratším časovém údobí, zatímco ideje SNK měly dlouhodobější charakter.

Struktura

Od roku 1949 zajišťovaly výběr a schvalování námětů, filmových povídek a scénářů souběžně dva orgány: společně s *Filmovým uměleckým sborem* (FIUS), sledujícím zejména umělecké parametry, působila také státní filmová dramaturgie. Zaměřovala se spíše

na status kulturně osvětový. Po roce 1949 se FIUS proměnil na *Filmovou radu*.

V rámci poúnorových organizačních změn vznikly u nás kromě *Čs. státního filmu* (ČSF) také *Filmové studio Barrandov* (FSB) a *Krátký film*, zastřešující *Zpravodajský film*, *Dokumentární film*, *Výukový film*, *Studio populárně vědeckých filmů* a *Studio animovaných filmů*. Dále v autonomním postavení fungovaly také *Filmové studio Gottwaldov*, specializované rovněž na tvorbu animovanou, *Ústřední půjčovna filmů*, *Filmové laboratoře*, *Čs. filmexport*, *Filmový průmysl* a rovněž teoreticky a dokumentačně zaměřený *Čs. filmový ústav*. Kromě citovaného ČSF se stala druhým neméně důležitým subjektem *Organizace filmové distribuce*. Patřil do ní také *Filmový podnik hlavního města Prahy*.

Profesně racionální rozvrstvení se vyznačovalo vzájemným organizačním prolínáním - nešlo tudíž o bezmyšlenkovitě politicky nadiktovanou sjednocenou strukturu, jak se po roce 1989 - možná i záměrně? - také občas nejednou uvádí.

Samotnou výrobu filmů nezajišťovaly navzájem separované tvůrčí kolektivy, nýbrž kmenové skupiny scenáristů s hlavním podílem na dramaturgické práci. Umožňovalo to vzájemnou koordinaci z nejrůznějších hledisek. Systém ovšem bezduše nekopíroval sovětské šablony, naopak byl pojat jako promyšleně koordinovaný komplex, jaký byl v modifikaci obdobně funkčně užíván také v některých západoevropských či amerických studiích. Zamezovalo to nadbytečné duplicitě či solitérským snahám (zájmům) jednotlivců.

Osobnosti

Mnohého současníka může překvapit někdejší personální obsazení *Studia uměleckých filmů* při *Kulturním vedení ústřední dramaturgie* (KVÚD). V zájmu zajištění uměleckých kvalit (současné také kvůli zpružnění výroby včetně organizace produkce) sestávala ústřední dramaturgie ze skutečně reprezentativních a zkušených osobností, jež jsou však v současnosti leckdy uváděny v poněkud odlišně orientovaných společenských souvislostech.

Nad dramaturgii tvorby poválečného období tehdy »bděla« generace různorodá sestava tvůrců širokého názorového spektra. Společně se zkušenějšími staršími filmaři *Otakarem Vávrou* a *Václavem Krškou* ji tvořili také

moderněji orientovaní režiséři *Ján Kadár* a *Elmar Klos*, *Jiří Krejčík*, *Alfréd Radok* či *Jiří Weiss*, z tehdy nejmladších třeba *Zbyněk Brynych*, *Ladislav Helge*, *Vojtěch Jasný*, *Karel Kachyňa* či *František Vlácil*. Tedy žádní byrokratičtí či názorově zkotnatělí »zpečníci«, jak je poválečná epocha po znárodnění kinematografie v současnosti někdy jednostranně charakterizována.

Rozvoj

Poválečná éra se i v naší kinematografii vyznačovala nejen vzmachem aktuálně realizacím, nýbrž sledovala rovněž aspekty perspektivního vývoje sektoru. Příkladem takových snah byl vznik pražské *Filmové fakulty Akademie múzických umění* (FAMU). Představovala nesporné doklady pozitivních snah té doby, odborně fundované zázemí. Pominout nelze také zrod karlovarského mezinárodního filmového festivalu, tehdy však pod označením *Filmový festival pracujících* (FFP). O jeho vzniku se mimořádně zasloužil filmový kritik a pedagog *Antonín Martin Brousil* (1907-1986), jehož přínos byl zásadní a také nadčasový. K nejdejšími asistentům patřila také mladá talentovaná teoretička *Eva Zaoralová*, později dlouholetá umělecká ředitelka již »polistopadového« karlovarského *Mezinárodního filmového festivalu* (MFF). Podobných aktivit zásadního významu nacházíme ve znárodněné české (československé) kinematografii mnohem víc, jsou však nyní obvykle utajovány.

Tvorba

Vlastní poválečná filmová tvorba byla již od svých počátků rozmanitá, obsahovala různé žánry. Od 50. let minulého století se výrazně uplatňovala také na mezinárodních soutěžních kolbištích díky nápaditosti a profesionalitě. Vliv mělo jistě i zkvalitnění výroby, zejména natáčení novinek také na barevné kinofilm. Zejména česká animovaná a pohádková tvorba se zařadila mezi špičkovou světovou elitu.

Poválečná éra naší kinematografie pochopitelně měla i některé své stinné stránky, zejména vlivem určitých tendenčních snah, zpravidla z dílen méně kvalitních tvůrců. Snažili se tak získat přízeň »nahoře«, což ovšem mnohdy nedopadalo dobře. Dobová profesní kritika byla totiž vůči takovým tvůrčím omylům, někdy až paskvilům neoblomná - dokonce odborně mnohem přísnější, než jak nejednou činili někteří »polistopadoví« nadšení (polo)amatéři, včetně pseudorecenzentů, chválicích bezostyšně jen omezenou »vybranou« výše celkové nabídky.

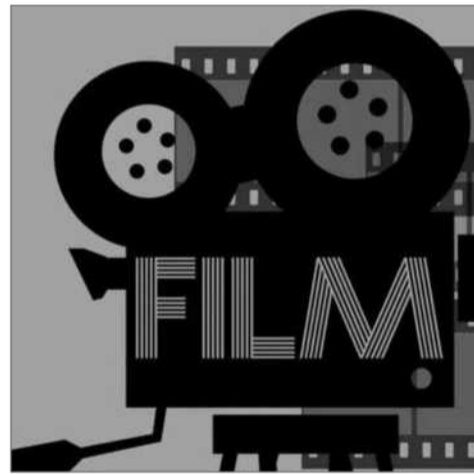
Bohužel poválečná časová etapa bývá po roce 1989 nejednou zjednodušeně spojována jen s některými vpravdě nepodařenými tituly, jež se staly spíše než produktem úspěšnosti jejím pamfletním stínem. To se však stává i v hollywoodské produkci a jinde.

Naopak se - zřejmě i záměrně - zapomíná, že u nás po válce vznikaly

opravdové nadčasové tvůrčí skvosty. Patřily k nim snímky *Císařův pekař a Pekařův císař* *Martina Friče*, *Daleká cesta* (připomenutý již režisér Radok), *Krakatit* podle literární předlohy *Karla Čapka* (Vávra), též poetizující, šrámkovsky lyrický film *Měsíc nad řekou* (Krška), životopisně laděný *Mikoláš Aleš* (Krška), dále filmy *Návrat domů* (Frič), *Pytlákova schovanka* (Frič), *Rozina sebranec* (Vávra), *Siréna* (rež. *Karel Steklý*), *Týden v tichém domě* (Krejčík), *Ves v pohraničí* (Krejčík), *Z mého života* (Krška), *Žižkovská romance* (Brynych) a mnoho jiných. Pominout samozřejmě nelze Vávrou téměř kultovní husitskou trilogii *Jan Hus - Jan Žižka - Proti všem*. Navzdory současným spíše kritickým hodnocením se ve své době stala ojedinelým průkopnickým počinem obsahovým i realizačním.

Pokračovatelé

Na progresivní léta snaživé poválečné doby, tedy i éry poúnorové, naše kinematografie úspěšně navazovala až do roku 1989. Leckdy se vyznačovala vskutku

Zlatovláska

Cesta do pravěku

velmi zdařilými snímky, jak o tom svědčí tvorba především režisérů *Miloše Formana*, *Věry Chytilové*, *Vojtěcha Jasného*, *Jaromila Jireše*, *Dušana Kleina*, *Oldřicha Lipského*, *Jiřího Menzela*, *Františka Vlácil*, *Václava Vorlíčka* a řady dalších. Bylo jich opravdu mnoho!

Pominout samozřejmě nelze ani mimořádně triumfální přijetí novátorské *Laterny magiky* v rámci čs. expozice během světové výstavy EXPO 1958 v Bruselu či další nesporné skutečnosti, např. *Kinoautomat* pro EXPO 67 v Montrealu. Jsou totiž obecně doložitelné, nemají obvykle žádný politický kontext.

O historickém přínosu a mezinárodní prestiži karlovarského festivalu jsme se již zmiňovali, pominout ovšem nelze ani pozdější zrod a obdobně výrazný přínos gottwaldovského (zlínského) *Mezinárodního filmového festivalu pro děti a mládež* či jiných akcí. Nezanedbatelný vzdělávací význam měla pochopitelně po válce vzniklá pražská FAMU, později také každoroční *Letní filmová škola* atp.

Televizní tvorba

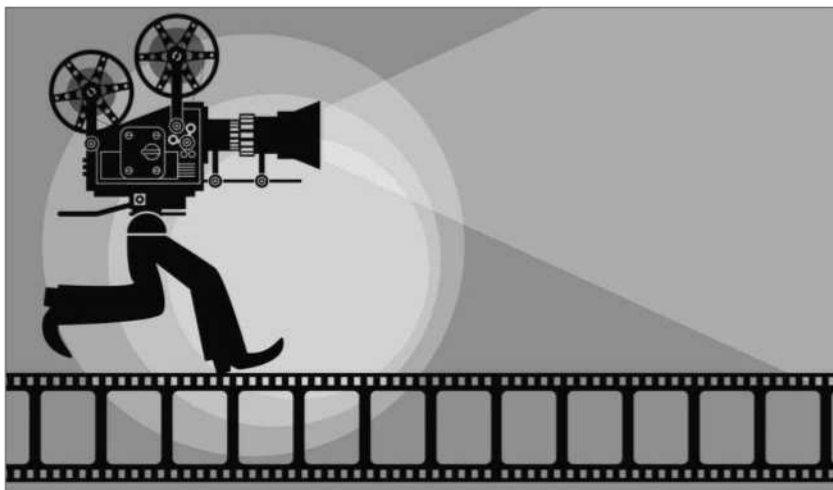
Z pozitivních trendů filmařské produkce se postupně svébytně vyvíjela také výroba snímků televizních. Mnohdy dosahovaly významných úspěchů také v zahraničí. O kvalitách naší tele-

kinematografie, se stal tvůrčí vzestup a renomé mezinárodně proslulého režiséra Miloše Formana. Ve svém hledáctví postupně ústrojně vycházel z domácích tradic, z našeho prostředí. Také bez pravidelné a výrazné hmotné podpory, kterou mu k tvorbě zajišťovaly výdobytky znárodněné kinematografie, by renomovaný umělec světové pověsti asi stěžil tak rychle dosáhl úspěchů, jež mu záhy otevřely cestu také do ciziny. Po odchodu do Ameriky si to Forman uvědomoval, vždyť jeho tamní profesní počátky nebyly nikterak snadné, dokonce napok. Totéž však kromě zámožských osudů režiséra Vojtěcha Jasného platilo také o *Ivanu Passerovi* či jiných. Poctami ověněný tvůrce Forman si tyto skutečnosti, spjaté již s jeho pobytem v USA, ve svých pamětech dobře uvědomil a netají je.

V zajištění jednostrannosti

Naopak u nás jsme často stále ještě v zajištění jednostranného názorového dogmatismu, až primitivně zjednodušeného formalistického ideologizování (tedy antikomunismu), dokonce utilitářské omezenosti. Budme tedy v hodnoceních nekonformně objektivní, kriticky nezávislí a maximálně spravedliví. Bez předsudků a okolních dobových daných vlivů.

Tomáš HEJZLAR
FOTO - archiv

Dařbuján a Pandrhol

Krakatit

Měsíc nad řekou

Pytlákova schovanka

Řeka čaruje

Z mého života

Jan Žižka

Žižkovská romance

Zaručený příjem dorazil k chudým Afričanům

Když předloni v září dostala 34letá Norah Odhiambová pozvánku na schůzku s představiteli dobročinné organizace, nic si od toho neslibovala, napsal německý Der Spiegel. Pozvali všechny vesničany, chtěli se představit, v kraji jsou noví, napadlo Norah.

Žije u Viktoriina jezera v části, která není využívána pro turistiku, a patří k nejchudším v Keni. Místní obyvatelé pracují na polích či rybaří, vydělají denně asi dvě eura (padesát korun). To jim musí stačit na obživu. Do vesnic tu není zavedena elektřina, o pitné vodě si mohou jen nechat zdát. Po léta tu charitativní organizace rozdávaly dávky jídla, stavěly školy, občas posílaly lékaře. Místní to přijímali a mysleli si své, že totiž charitativní organizace jim pomáhají, ale také si z pomoci udělaly dobré bydlo pro sebe. A ještě, že materiální pomoc neřeší problém, protože místní lidé stále vězí v chudobě.

Nečekaný projekt

Na schůzce se Norah nestačila divit. Organizace GiveDirectly získává pro-

středky v rozvinutých zemích, v čele její místní pobočky stojí Keňané. Norah a dalším třem stovkám vesničanů nabídli zaručený příjem, ekvivalent asi 22 dolarů (něco přes 400 korun) každý měsíc, a to po dobu dvanácti let. Organizace si nestanovila žádné podmínky, při určování částky vycházela z vládou stanoveného minimálního příjmu. Vysvětlila, že některé rozvinuté státy experimentují s takzvaným zaručeným příjmem, kdy někteří nezaměstnaní nedostávají sociální dávky, ale pevně určený měsíční příjem. Nyní probíhá takový experiment ve Finsku. Jenže existuje rozdíl mezi rozvinutými zeměmi, které nejsou schopny část svých občanů zaměstnat a bojí se důsledků robotizace, a mezi chudou Keňou, kde pracuje 77 % obyvatel v zemědělství. Drtivá většina půdu nevlastní, pracuje u statkářů. Práce je těžká a neomezuje se na osm pracovních hodin. Dělá se podle potřeby až dvanáct hodin denně. Právě tomu chce nový projekt GiveDirectly zabránit. Zaručený příjem není tak vysoký, aby příjemcům umožnil lenošit. Ale dost

vysoký na to, aby se neudřeli v mladém věku, měli i volný čas, který by věnovali třeba studiu. Průměrné dožití činí v Keni u mužů asi 58 let, u žen ještě o rok méně.

Změny po roce

Projekt začal fungovat předloni v listopadu. Pro obdarované je jednoduchý, na svůj mobilní telefon dostanou zprávu, že jejich měsíční příjem je připraven u agenta M-Pesa. Většina obyvatel Keni nemá bankovní účet, pro finanční převody se lidé obracují právě na organizaci M-Pesa, která má ve městech a větších vesnicích agenty zajišťující příjemání či vydávání hotovosti. Mobilní telefon většina Keňanů vlastní, ale charitativní organizace jednoduché přístroje i zdarma nabízí.

Norah si zpočátku myslela, že projekt nepřežije zimu, ale k její radosti stále funguje. Sama si dlouho ponechávala práci na poli, nakonec se jí vzdala, když s manželem Erickem našetřili na ovce. Mají tři, živí je prodej mléka a vlny. Vlastními silami postavili stáj, zatím jim stačí obecní pastviny a asi

ještě nějakou dobu budou. Erick stále pracuje jako rybář, povinnosti kolem ovcí tedy zůstávají na manželce. Počítají, že stádo ještě rozšíří o dvě ovce. Víc na obecních pastvinách pást nesmějí, museli by tedy našetřit na nájem půdy. To je ale hudba budoucnosti, zatím investují do svépomocných vylepšení plechového domku vedle stáje, aby děti měly trochu pohodlí. Norah si pochvaluje, že může s penězi hospodařit sama, ona přece nejlépe ví, co potřebuje.

Relativně levné a účinné

Organizace GiveDirectly podniká experiment od roku 2011 a stále zůstává pionýrem v poskytování zaručeného příjmu. Tímto způsobem odevzdává klientům 91 % všech prostředků vybraných v rozvinutých zemích. Možná je to jedna z příčin, proč stále není následována. Většina dobročinných organizací totiž spotřebuje až polovinu donací na svůj provoz. GiveDirectly ne, i když kvůli rozdělování financí přes M-Pesa musela najmout několik administrativních pracovníků. Nicméně při

tomto způsobu pomoci není potřebná žádná doprava tun stavebního materiálu či potravin, nemusí se složitě administrovat. Ušetří se tak spousta peněz, a také pracovních sil, zbude více na dary. Kritici z řad konkurence tvrdí, že chudým lidem nelze dávat peníze, že prý je propijí a prokouří. Jenže podle statistik GiveDirectly tomu tak není, obdarovaní většinou hospodaří s financemi rozvážně s ohledem na svou budoucnost.

Začínají s investicemi

Charitativní organizace obstarává zaručený příjem pro 17 000 lidí ve 124 keňských vesnicích, hodlá podporu rozšířit na 50 000 chudých rodin. Plánuje i takzvané investiční dary. Tedy 1000 dolarů na podnikatelské projekty. Tam už podmínky stanoví. Žadatelé musí projít kurzy podnikatelské gramotnosti a úspěšně složit závěrečné zkoušky. Pak dostanou nevratné peníze. Většina žadatelů o investiční dary pochází právě z projektu zaručeného příjmu, kde se naučili základem hospodaření s penězi. (jo)

Monarchové stěhovaví podnikají každý rok několik tisíc kilometrů dlouhou cestu z USA a Kanady do Mexika, kde přežívají zimu v biosférické rezervaci v pohorí Sierra Madre. Obsypou přitom stromy a větve, choulí se k sobě, aby je nezahubily nízké teploty. Rezervace je přísně chráněná, nicméně ve středu oznámili ochránci, že přímo v srdci rezervace našli tříhektarovou ilegální plantáž avocada. To považují za trestný čin, po jeho pachatelích pátrá policie. Lidská činnost může motýly vyrušit, mohou v panice i zahynout. Ochránci uvedli, že jde o první případ, kdy se někdo pokusil rezervaci zneužít. **FOTO – ČTK/AP**

Zrádné monitorování aktivity

Boj amerického Pentagonu s obezitou vojáků může vyvolat nežádoucí skandál a nemalé bezpečnostní ohrožení.

Podle listu The Washington Post začalo americké ministerstvo obrany před několika lety popularizovat užívání náramků, které monitorují sportovní aktivity nositele. S pomocí navigačního systému GPS umožňují i jeho lokalizaci, pokud se uživatel přihlásí do příslušného programu. Pentagon si sliboval, že touto cestou vylepší fyzickou příslušníků ozbrojených sil, mezi nimiž se nebezpečně

začala šířit obezita. V roce 2013 dokonce ministerstvo rozdalo vojákům 2500 kusů náramků Fitbit, které jsou v prodeji i v ČR. Když se navigační informace rozhodla zpracovat internetová společnost Strava, vznikla mapa dostupná uživatelům od loňského listopadu. Mapy si všiml jistý australský student, který zkoumá bezpečnostní situaci na Blízkém východě.

V exponovaných místech jako je západní Evropa nebo východ USA mapa příliš informací nepodává, protože uživatelů označených

světelným bodem je příliš mnoho a technicky vyspělé regiony září prakticky celou. V bojových zónách, jako je Afghánistán, Sýrie nebo Irák, je ale mapa temná - s výjimkou několika světlých bodů, které mohou signalizovat přítomnost americké jednotky. Na sociálních sítích už se objevují informace o citlivých místech na mapě světa, kde mohou probíhat tajné americké operace. Podle washingtonského listu jde například o údajnou tajnou základnu CIA v Somálsku nebo o baterie amerických protiraket Patriot v Jemenu. (čtk)

Zimní sporty se daly v tomto týdnu provozovat v centru řady evropských měst. Třeba po pařížském Trocaderu se prohánějí lyžaři, střed švýcarského Lausanne zase zlákal snowboardistu. **FOTO – ČTK/AP**

Teplo v Arktidě zmrazilo Evropu

Mrazivé počasí a sněhovou bouři v Evropě způsobila alarmující vlna teplého vzduchu v Arktidě. Vědci se nyní obávají naplnění nejhorších předpovědí klimatických změn, napsal britský list The Guardian.

Vydatné sněžení, mráz a silný vítr ochromily v tomto týdnu na mnoha místech Evropy dopravu. Stovky řidičů zůstaly přes noc na čtvrtky uvězněny na zasněžených silnicích ve Skotsku či jižní Francii. Problémy hlásila letiště v Glasgowě, Edinburghu, Londýně či Ženevě. V Německu s dopravními komplikacemi bojovaly především spolkové země na severu, čerstvou sněhovou nadílku dostala i města na severu Itálie.

Ve Skotsku ve čtvrtek místní policisté vyzvali řidiče, aby raději vůbec nevyjížděli. Na mnoha místech museli lidé v autech strávit na zasněžených silnicích celou noc, mezi Glasgowem a Edinburghem jich byly v jeden okamžik stovky.

Nebývalé teplo na Sibiři

Ačkoliv může jít jen o ojedinělou událost, panují obavy, že globální oteplování narušuje polární vír, tedy silný vítr, jenž kdysi zmrazil celý sever.

Severní pól bývá bez slunečních paprsků až do března, příliv teplého vzduchu však vyhoupl tento měsíc na ruské Sibiři rtuť teploměru až o 35 stupňů Celsia nad historické teplotní průměry. Grónsko letos zažilo již 61 hodin bez mrazů, což je až třikrát více než v předešlých letech. Podle britského listu považují pozorovatelé situaci za podivnou, šílenou i šokující.

«Jde o anomálii mezi anomáliemi. Ukazuje to, že jak stále pokoušíme rozzuřeně zvíře, jímž je naše klima, jsou v záloze i další překvapení,» říká **Michael Mann** z univerzity v Pensylvánii. «Arktida byla vždy považována za ukazatel oteplování, které způsobují lidé. A vysílá jasné varování,» dodává expert.

Na mysu Morrise Jesupa v Grónsku, kde leží nejsevernější položená meteorologická stanice na světě, se rtuť teploměru v posledních dnech vyšplhala výš než v Londýně nebo Curychu. Teploty, které dosahovaly až šesti stupňů nad nulou, tu sice nepřekonal dříve zaznamenané rekordy, pokud jde o teplé počasí, trvaly ale až deset dní. Podobné teplotní výkyvy přitom začala tato oblast v minulosti jen na několik hodin.

«Prudké výkyvy teploty jsou normální součástí proměnlivosti počasí, neobvyklé na tom ovšem je to, že trvají tak dlouho,» říká **Ruth Mottramová** z dánského meteorologického institutu, podle níž podobně vysoké teploty nezažila Arktida od 50. let minulého století.

Zkoumání polárního víru

Příčiny těchto změn a jejich význam nyní odborníci zkoumají. V minulosti nastalo v Arktidě mnoho teplotních výkyvů, které se zapsaly do její meteorologické historie. K teplotním vlnám však nyní dochází častěji a trvají i déle, než kdy dříve.

Experti se proto nyní zaměřují na takzvaný polární vír, který vytváří prudký vítr a udržuje v Arktidě zimu tím, že odklání jiné vzdušné masy. Vír je závislý na teplotních rozdílech v Arktidě a v oblastech s mírných podnebí. Tyto rozdíly se však snižují, protože severní pól se v současné době otepluje rychleji než ostatní místa na Zemi. Zatímco průměrná teplota se na Zemi zvýšila o jeden stupeň, v Arktidě je to až o tři stupně, což také způsobuje tání ledovců.

Někteří vědci situaci zdůvodňují hypotézou známou jako «teplá Arktida, studené kontinenty». Polární vír se stává méně stabilní, nasává více teplého vzduchu a chladnější fronty, které nyní zažívá Británie nebo severní Evropa, žene jinam. Podle odborníků tak s oteplováním Arktidy můžeme v příštích letech očekávat i bezprecedentní meteorologické jevy.

«Tyto teplotní jevy bezpochyby způsobí potíže lidem i přírodě. Posuny sněhu a deště, tání a námrazy vytvoří na zemi ledový povrch, například pro zvířata tak bude těžké najít potravu. Obecně životní podmínky v tak proměnlivém počasí budou velmi obtížné,» tvrdí meteorolog a zakladatel portálu o klimatických změnách Climate Dissemination **Jesper Theilgaard**. Některé odborníci ale upozorňují, že přisuzovat podobným teplotním výkyvům větší význam je zatím předčasné. (čtk)

Vytahal syna za ucho a poslal na hodinu klavíru

Před střetem armád bylo zapotřebí prozkoumat terén. Tento úkol dostal Vratislav Eusebius z Pernštejna, poslední mužský nositel erbů se zubří hlavou. Někde v severním Německu, kde obhlížel budoucí možné bojiště, narazil na nepřátelský švédský oddíl. Při šarvátkě byl těžce raněn a nedlouho poté zemřel. Stalo se to v červenci roku 1631. Historici mohou jen spekulovat, proč se muž, který přece věděl, že by měl zajistit pokračování rodu, neoženil. Syn vojevůdce Jana z Pernštejna dával přednost vojenskému ležení před pohodlím nádherného renesančního zámku v Litomyšli. Otec nepoznal, protože mu byly pouhé tři roky, když z uherského bojiště přišla zpráva o jeho smrti. Chtěl se vyrovnat neznámému idolu? Nebo ho ovlivnily milostné avantýry jeho lehkomyšlné matky Marie mladší Pernštejnské de Lara? Zaujala ho naopak vypjatá zbožnost babičky Marie s přídomkem starší? Každopádně padl, aniž by zanechal potomka.

I když se rodové jmění ztenčilo, stále by se dědička Frebonie, sestra Vratislava Eusebia, mohla stát žádanou nevěstou. Bylo jí v době bratrovy smrti už 35 let, ale to v případě spojování majetků sňatkem nehrálo roli. „K takovému kroku se však nikdy neodhodlala a zůstala až do své smrti neprovdána,“ upozorňuje Petr Vorel v knize Páni z Pernštejna. Kolem zuřila válka, a tak raději pobývala ve zděděném paláci v Praze. Oddávala se modlitbám a úvahám, jak povznést náboženský život na svém litomyšlském panství. Jako katolička hledala řád, který by výrazněji pomohl v pobělohorských rekatolizačních snahách a nepostupoval by přitom neurvale. Našla ho. Nemohla v té chvíli tušit, že tím ovlivní po téměř dvou staletích i život chlapce, který u zámku v Litomyšli dělal první kompoziční pokusy na své cestě ke skladatelskému úspěchu.

Konkureční boj mezi řády

Frebonie povolala do města vcelku nový řád zbožných škol. Založil ho v roce 1597 španělský kněz Josef Kalasánský, který v Římě otevřel první školu, kam mohli chodit chudí chlapci zdarma. Papež Pavel V. ho v roce 1617 schválil jako kongregaci. Na řeholní řád ho pozvedl v roce 1621 papež Řehoř XV. Jen o deset let později uvedl piaristy na Moravu mocný kardinál František z Ditrichštejna, který se znal se zakladatelem. Ovšem příchod nových řeholníků se neobešel bez řevnivosti. Petr Vorel k tomu napsal: »Uvedení piaristů do Čech předcházela několikaletá jednání, komplikovaná jezuitským řádem, pro jehož aktivity představovali pia-

V zemi, kde před Bílou horou přetrvala lidová vzdělanost z dob husitství, bylo ale zapotřebí podchytit tento zájem a usměrnit ho do katolického proudu. Rodiče měli odložit

Kostel Nalezení sv. Kříže

bibli, v níž si s oblibou četli, nejen pod vlivem represí, ale rovněž s nadějí na lepší budoucnost svých synků vzdělaných piaristy.

Když přišli první řádoví bratři do Litomyšle, nebylo pro jejich působení ještě nic připravené. Petr Vorel

Smetana. Stalo se tak ke konci roku 1823. Třetí Františkova žena Barbora se sem stěhovala již v očekávání. Syn Bedřich se jí v Litomyšli narodil 2. března roku 1824. Jeho tatík byl

chlapec vzpíral. Tomu by napovídala vzpomínka, která je uvedena v informačním textu o rodném bytě: »Otec mě vytahal za ucho a nechal klečeti, potom jsem šel k první lekci.« Bedřich se ale nechtěl milovaného hudebního nástroje vzdát. Prohlídková trasa vede kolem komůrky, kde měla rodina skladiště a záchod. Právě tady tajně cvičil na housle.

V šesti letech napsal valčík

První krůčky ve svém vzdělání udělal Bedřich Smetana právě na piaristické škole nedaleko pivovaru, kde bydlel. Chodil na ni v letech 1829-31. V jiné části zámeckého areálu se na informačním panelu o výuce v piaristických školách píše: »Školní rok začínal v listopadu a končil v polovině září, ale ne všem žákům

ty před reformou císaře Josefa II., který jejich koleje nezrušil.

První potlesk zažil Bedřich Smetana v šesti letech, kdy hrál na klavír předehru k Auberově opeře Němá z Portici na akademii litomyšlských filozofů. Od roku 1802 tady opět působil filozofický ústav. Od padesátých let 19. století pak na reformovaném gymnáziu mohli učit i svěští učitelé a škola se posléze přeměnila na státní. Zřejmě nejznámějším pedagogem se pak stal Alois Jirásek.

Jenže ještě jsme v roce 1830, kdy Bedřicha vyzvali ke koncertování na zámku jeho majitelé Valdštejnové. Malý umělec už ale zkoušel i komponovat. V informačním průvodci jeho rodným bytem se píše: »Valčík napsaný v jeho šesti letech známe pouze z prvního soupisu skladeb,

Střelecký terč

stejně. Pololetí končilo před Velikonoce. V pololetí i na konci školního roku skládali žáci zkoušky a ve druhém pololetí připravovali veřejná divadelní vystoupení. Žáci s významáním dostávali veřejnou pochvalu a za zvuků trub a kotlů jim byly

Kopie portrétu Františka Smetany z roku 1832

kteří si Smetana zapsal do deníku v roce 1841. Dochoval se však fragment Kvapíku D dur, který napsal v 8 letech.« I když otec dovelkl syna ke klavíru za ucho, tento nástroj vzbuzuje v expozici největší pozornost jako symbol tvorby národního skladatele. Má jít o křídlo, na němž hrával hraběne Valdštejnové a jejím hostům. Ale kdo ví. V audienčním sále na zámku ukazují jiné, prý právě to, u jehož klávesnice Smetana sedával. V roce 1831 se početná rodina odstěhovala do Jindřichova Hradce, který se stal novým působištěm sládky Smetany. Jeho syn se ale do Litomyšle ještě dvakrát vrátil. V roce 1880 se zúčastnil slavnosti uspořádané na jeho počest. Tehdy byla odhalena pamětní deska na bývalém domě Smetanových na náměstí. Otec ho koupil v roce 1825 a část rodiny se sem přestěhovala. Podle průvodce rodným bytem však »rodiče a nezletilé děti, tedy i Bedřich, zůstali v pivovarském bytě«. Bedřich Smetana tady už tedy nezažil rok 1855, kdy kvůli dluhům majitelů zámku byl prodán posledním šlechtickým vlastníkům z rodu Thurn-Taxisů. Nyní většina návštěvníků spěchá na prohlídku státního zámku. Je ale škoda, pokud minou v bývalém pivovaru nenápadný vchod do expozice rodného bytu skladatele, který dal jméno i slavnému festivalu Smetanova Litomyšl. **Miroslava MOUČKOVÁ**

FOTO - autorka

Budova bývalých piaristických škol v Litomyšli

risté vážnou konkurenci.« A přiznejme, že nešlo pouze o obrácení těch zatvrzelých kacířů na pravou víru. Peníze, které piaristé dostanou na budování svých škol, kolejí a chrámů, už neobdrží jezuité.

Poslední ženská příslušnice Pernštejnů vydala zakládací listinu piaristické koleje v Litomyšli v září roku 1640. Mohlo ji ovlivnit také to, že se výchovnými otázkami zabýval i její slavný předek Vilém z Pernštejna? V jedné ze zámeckých expozic je zveřejněn úryvek z jeho díla »Ludvíka z Pernštejna naučení rodičům«. Ludvíka? Velmož si totiž zvolil pseudonym. V ukázkce chlapec žádá matku, aby se přimluvila u otce: »... ať ráčí o mne tak pečovat, v ničemž nedaduc času mrhati, ať jsem poddán člověku rozumnému, kterýž by uměl zhodit věku mladému. Nejprv abych se naučil čísti a psati, a což potřebného sobě znamenati.« Rady byly určeny pro výchovu šlechtických synků.

jejich situaci popisuje takto: »Neměli však ještě své vlastní sídlo, proto byli ubytováni v měšťanských domech a k bohoslužbám využívali špitální kostel.« Až poté bylo vybráno vhodné místo na Zámeckém náměstí, kde od roku 1644 vyrostla škola s malým kostelem. O dva roky později Frebonie z Pernštejna zemřela. Na výstavbu velkého kostela Nalezení sv. Kříže a nové školní budovy si piaristé museli počkat až do roku 1714, kdy panství patřilo hraběti Františku Václavovi z Trautmannsdorfu. Škola, která sehrála svou roli v zahájení vzdělávání malého Bedřicha, byla dokončena v roce 1719. Dnes v ní sídlí regionální muzeum.

Vyvalte na oslavu sud

V roce 1753 vyženili litomyšlské panství Valdštejnové-Vartenberkové, kteří tady sídlili i v době, kdy si zdejší pivovar pronajal sládek František

tak rozjařený, že nechal na dvůr vyvalit sud piva, aby novorozeně mohla zapít i chasa. Bedřich byl již jeho jedenácté dítě, ale s Barbarou první syn. Účastníci oslavy se zřejmě nijak neostýchali a podle rozšířené pověry synka důkladně přivítali u plných korbelů, aby mu zajistili úspěšný život. V expozici v rodném bytě budoucího skladatele ukazují místnost, kde se narodil. Ložnice je vybavená podle dobových zvyklostí, i když památky po rodině Smetanových najdeme spíše v jiných místnostech.

V pracovně sládky, kudy se vcházelo i do bytu, vystavují střelecký terč. Připomíná, že otec František patřil k náruživým lovcům. Krátce po příchodu do města vstoupil do střeleckého spolku a hned první rok se stal králem střelců. Ten měl čestnou povinnost nechat namalovat terč. Jde vlastně o jediný předmět, který se přímo vztahuje k Bedřichovu otci. Sládek

Místnost, kde se narodil Bedřich Smetana.

ale také s oblibou muzicíroval. K lásce k hudbě vedl i syna. Někdy ovšem dost svérázně. Bedřich napřed dostal housle, které si zřejmě velmi oblíbil. Tatík si ale přál, aby se také naučil na klavír. Zdá se, že se tomu

udílily prémie. Ve škole se vyučovalo od půl osmé do deseti dopoledne a odpoledne od dvou do čtyř. Čtvrtek a neděle bývaly dny volna a sobota sloužila k opakovanému učivu.« Právě zaměření na školství uchránilo piarist-

01

06.00 Co naše babičky uměly a na co my jsme zapomněli. Dřevě 06.25 Spáč. Povídka cyklu Bakalářů 1977 06.40 Polopatě 07.30 Jablko se dokoulelo. Libuše Šafránková a Svatopluk Skopal v pohádce o tom, jak se princezna Ančička přece jen provdala podle své chuti (1977) 08.10 Gazír 08.40 Panství Downton VI (9/10). Závěrečná série britského seriálu (2015) 09.30 Columbo. Velké podvody. Americký seriál (1989) 11.05 Všechnopáry 12.00 Z metropole 12.25 Hobby naší doby 12.50 Postřehy odjinud. Řím očima Jana Šmída. České stopy 13.00 Zprávy 13.05 100 + 1 princezna. Pohádka (2006) 14.10 Nejlepší kšeft mého života. Duchodce Žáček, věčný furiant a milovník života, ani ve stáří nevzdává zápas o zachování lidské důstojnosti (1988) 15.40 Čtvrtá strana trojúhelníku. Český film (1986) 17.00 Hercule Poirot. Tragédie v Marsdonu. Britský seriál (1991) 17.55 Kočka není pes. Náruživý Jonash a zhyčkané Julinka a Minda 18.25 Kluci v akci 18.55 Události za okamžik a počasí 19.00 Události 19.45 Branky, body, vteřiny 20.00 Tajemství těla. Slyšeli jste někdy o tom, že lidské oko má v křidlu 60 diploptir 21.10 Královna Viktorie. Britsko-americký film, vyznamenaný Oscarem (2008) 22.54 Výsledky losování Štěstých 10 a Euromiliony 22.55 Dobré ráno, Vietname. S humorem se to dá přežít. Robin Williams v hlavní roli americké komedie (1987) 00.55 Manéž Bolka Polívky 02.05 Zješ jenom 2x. Pošták v neoprenu 02.30 Sama doma 04.05 A ta kráva. Dokumentární reality show (2011)

02

06.00 Raníček. Hurvínkův rok 06.10 Můj mazlíček a já II 06.25 Agent Ploutvička 06.35 František a přátelé II 07.00 Mikulášovy patálie II 07.15 Garfieldova show IV 07.30 Studio Kamarád 09.00 Naš venkov. S Pánembohem na bále 09.30 Putování za písničkou 09.55 Folklorika. Cesta sudu 10.25 Zvířecí mazlíčci - divokost v srdci (1/2). Z kolekce BBC Earth 11.20 Letecké katastrofy. Na hranici neštěstí. Kanadský cyklus dokumentárních rekonstrukcí 12.05 Apokalypsa Verdun (2/2) Iluze. Francouzský dokumentární cyklus 12.50 Babylon 13.15 Krušné domovy 13.35 Tři mušketýři (1/2). Gérard Barry v adaptaci Dumasova románu. Francouzsko-italský film (1961) 15.20 Film o filmu Tátova volha 15.35 Na vlastní nohy (5/8). Honba za klenotem džungle 16.00 Divoká Aljaška (3/3). Zima. Z kolekce BBC Kamera na cestách. Pyreneje, přirozená hranice mezi Francií a Španělskem 16.55 Záračná planeta. Tygři v domě (4/4). Cyklus z kolekce BBC Earth 18.45 Večerníček. Berta a Ufo 18.55 Perlorodka říční 19.05 Kouzlo Afriky. Lidé z buše 19.30 Zášlepané projekty. Pistole CZ 75 19.50 Zprávy v českém znakovém jazyce 20.00 Podraz. Robert Redford a Paul Newman si rozdali karty s podsvětím. Americký dobrodružný film (1973) 22.10 Můj soused zabíjí 2. Zubař a zabíjíák znovu v akci. Americká komedie (2004) 23.50 Černé zrcadlo (3/3). Celá tvá minulost. Epizoda z britské televizní série (2011) 00.40 Batesův motel IV (3/10). Dokud vás smrt nerozdělá. Americký seriál (2016) 01.20 Lidové milice

nova

06.10 Lišákoviny. Indický animovaný seriál (2015) 06.20 Oggy a Škodici VI (15, 16) 06.40 Kacaři příběhy (81, 82). Americký animovaný seriál (1989) 07.25 Lví hlídka (14). Americký animovaný seriál (2016) 07.45 Šestka táhne světlem. Německý film (2014) 09.00 SuperStarPěvecká soutěž 10.50 Koření 11.45 Volejte Novu 12.25 Rady ptáka Loskutáka. Pořad plný rad, inspirace a nápadů pro zahrádkáře, kutily 13.35 Víkend. Příběhy štěstí, proher a objevů 14.35 Rozchod. Jennifer Aniston a Vince Vaughn se potkali, zamilovali se do sebe až po uši a našli si hnízdečko, ve kterém chtěli žít šťastně až do smrti. Americká komedie (2006) 16.40 Letopisy Namie. Lev, Čarodějnice a skříť. Sourozenci Lucinka, Edmund, Zuzana a Petr se během hry na schovávanou dostanou pomocí magické skříně do okouzlujičké Narnie. Americký fantasy film (2005) 19.30 Televizní noviny, Sportovní noviny, Počasí 20.20 SuperStar. Hledání nové SuperStar pokračuje 22.10 Osamělý jezdec. Indický bojovník Johnny Depp a muž zákona Armie Hammer se vydávají na divokou jízdu plnou velkolepých překvapení a humorných neshod. Americký dobrodružný film (2013) 00.50 Hra s nevěrou. Americký film (2005) 02.40 Kriminálka Las Vegas V (1). Viva Las Vegas. Epizoda z páté řady amerického seriálu (2004) 03.25 Prásk 04.05 Kolotoč. Soutěžní pořad plný napětí a překvapení 04.30 DO-RE-MI (2002)

Prima

06.20 Primáček. Nexo Knights III (9). Zkamenění. Dánský animovaný seriál (2016) 06.45 Mstítel Blade (3). Bez šance. Japonský animovaný seriál (2011) 07.15 Jen počkej, zajíci! Animovaný seriál 07.45 M A S H (86). Americký válečný seriál (1972 - 1982) 08.15 Autosalon 09.25 Prima Partička 10.25 Máme rádi Česko. Zábavní pořad 12.05 Mordparta II (6). Bratři. Český krimi seriál 13.25 Ano, šéfe! 14.30 Vraždy v Midsomeru VIII. Rodinná firma. Britský kriminální seriál (2004) 16.45 Mofská panna. Dvě kamarádky žijí kousek od plážového klubu, kde po jedné obzvlášť divoké bouři objeví v bazénu mořskou pannu. Americko-australská romantická komedie (2006) 18.55 Zprávy FTV Prima 19.25 Krimí zprávy 19.40 Divočky 19.55 TOP STAR 20.15 Polední (5). Samí zrádci. Na Starém Městě nalezi zavrženého policistu. Jde o muže ze stejného oddělení, jako jsou Michal s Andrejem. Český krimi seriál 21.30 Elita armády. Bývalý špičkový boxer čelí mstě právě propuštěného gangstera. Nejedná se o férový souboj v ringu, ale o válku vyžadující prvotřídní vojáky. A tak přicházejí boxerovi na pomoc vyzrálý veterán Jean-Claude van Damme. Americký akční film (2006) 23.50 Prokletý ostrov. Detektivové Daniels a Aule se vydávají do psychiatrické léčebny pro kriminálníky. Mají za úkol vyšetřit útek jedné pacientky. Americký film (2010) 02.40 Vraždy v Midsomeru VIII. Rodinná firma. Britský kriminální seriál (2004) 04.35 Máme rádi Česko

SOBOTA 3. BŘEZNA

barrandov

04.50 NAŠE ZPRÁVY 05.50 ANIMÁČEK: Krtek a Panda 07.25 Klenot TV 09.45 Soudkyně Barbara. Skutečné příběhy ze soudních síní 10.50 Věřte nevěřte (15, 16). Tajuplná hra s příběhy. Které z nich napsal scenárista a které přinesl sám život? Americký seriál (1997-2002) 12.55 Česká tajenka. Zábavná soutěž plná tajemek pro velké i malé 13.55 Soudkyně Barbara 15.15 Big Ben. Německá krimi série (2005) 17.20 Nebezpečné vztahy. Láska je krásná věc. Dokud se nezvrhne v nenávisť 18.30 NAŠE ZPRÁVY 19.15 Jak to dopadlo? 20.10 Barbara Wood. Duňový had (2). Joanna přichází do divočiny Queenslandu, aby našla tajuplné rodinné dědictví. Závěr německé romantické mini-série (2001) 22.00 Exkluziv Kateřiny Brožové. Nahlédněte spolu s námi do světa hvězd a jejich nejlépejších 23.05 Můžu dál? 23.05 Nebezpečné vztahy 01.20 Věřte nevěřte (15, 16). Tajuplná hra s příběhy. Které z nich napsal scenárista a které přinesl sám život? Americký seriál (1997-2002) 03.10 Julie a Nikolas (96). Pokračování německého romantického seriálu (2014)

ROZHLAS

RADIOŽURNÁL – 8.05–11.00 Víkendový Ranní Radiožurnál/ Vladimír Kroc - reportáže, zpravodajství, informace ze zahraničního tisku 10.06–11.00 Host Radiožurnálu 11.00 Zprávy 11.06–14.00 Víkendový Polední Radiožurnál 12.00 13.00, 14.00 Zprávy 14.06–18.00 Víkendový Odpolední Radiožurnál/Michaela van Erne 16.00, 17.00 Zprávy 18.00 Hlavní zprávy 18.10–20.00 Sportžurnál 19.00 Zprávy 19.06 Sportžurnál 20.05 O Roma vakere 21.00 Zprávy 21.06 Příběhy 20. století 22.00 Zprávy 22.05 Host Radiožurnálu. Víkendový výběr z hostů Radiožurnálu 23.00 Zprávy 23.05 Večerní Host Radiožurnálu **DVOJKA – 12.00** Věžní hodiny 12.01 Hlavní zprávy 12.05 Klub Evergreen 13.00 Zprávy 13.04 Rozhlasová hra pro celou rodinu. Petr Hudský: Zlaté časy 14.00 Zprávy 14.04 Vylety s Dvojkou 15.00 Zprávy 15.04 Hudební cestopis 15.30 eRko 16.00 Zprávy 16.04 Úsměvy z archivu 16.33 Šance pro šanson 17.00 Hlavní zprávy 17.05 Stříbrný vítr 18.04 Dvorana Mirka Černého 18.30 Dobrá vůle. 19.00 Klub Rádia Junior. Hodina plná zajímavého povídání, písniček a soutěží 19.10 Minutová pohádka 19.45 Hajaja. Dřevěný pradědeček (6/7) 20.00 Vypravěči 21.30 Je mi tři 22.00 Povídka. Zamilovaná dvojka - Renesanční ptáci lásky 22.30 Noční Mikroforum 23.30 Hudba ke snění **VLTAVA – 12.00** Zprávy 12.10 Polední koncert: Camille Saint-Saëns: Introduction et Rondo capriccioso pro housle a klavír a moll op. 28 13.00 Víkendová Mozaika 13.30 Odposlech Pavla Klusáka 13.59 Víkendová Mozaika 14.00 Rozhlasové jeviště. Ludvík Kundera: Labyrint světa a lusthauz srdce 15.30 Koncert týdne. Koncert ke 275. výročí a ke znovuotevření berlínské Státní opery 17.00 Reflexe: Historie! 18.00 Jazzový po večer 18.30 Četba na pokračování. Aleš Palán: Ratajský les (12/14) 20.00 Operní večer. Miroslav Srnka: Make No Noise 22.45 Svět poezie 23.00 Svět jiné hudby

01

06.00 Zajímavosti z regionů 06.25 Po stopách hvězd. Nada Konvalínková 06.50 Žena v trysku století. Televizní komedie (1987) 08.15 Úsměvy Zdeňka Podskalského 08.55 Polopatě 09.45 Kalendarium 10.00 Toulavá kamera 10.35 Objektív 11.10 F. L. Věk (9/13). Seriál 12.00 Otázky Václava Moravce 13.00 Zprávy 13.05 Hospoda U bílé kočky (2009) 14.05 Vojáček a dračí princezna. L. Šafránková a L. Mrkvička v bretaňské pohádce (1982) 14.55 O loupežníku Orlbarmovi. Vladimír Kratina v pohádce o mládenci (1985) 15.35 Zdivočelá země (2/45). Seriál 16.30 Zdivočelá země (3/45) 17.25 Pošta pro tebe 18.25 Co naše babičky uměly a na co my jsme zapomněli. Zabijačka 18.55 Události za okamžik a počasí 19.00 Události 19.45 Branky, body, vteřiny 19.57 Losování Sportky a Sance 20.00 GEN - Galerie elity národa. Zuzana Hejnová 20.15 Masaryk 2/2. Karel Roden ve strhujícím životopisném dramatu o Janu Masarykovi. Premiéra druhé části dvoudílné televizní verze 21.25 60 hodin. Události týdne 21.59 Výsledky losování Štěstých 10 22.00 Kde alibi nestačí. Karel Höger v roli kapitána Tůmy (1961) 23.35 Mladý Montalbano II. Meruňka. Závěrečná epizoda druhé série italského detektivního cyklu (2015) 01.25 Manéž Bolka Polívky 02.30 13. komnata Kateřiny Englichové 03.00 Sváteční slovo redaktorky Kateřiny Horákové Růzové 03.05 Zješ jenom 2x. Se psem se to lépe táhne 03.30 Hobby naší doby

02

06.00 Raníček. Hurvínkův rok 06.10 Můj mazlíček a já II 06.25 Agent Ploutvička 06.40 Babar a Baduova dobrodružství. Animovaný seriál 07.00 Mikulášovy patálie II 07.15 Garfieldova show IV 07.30 Studio Kamarád 09.00 Československý filmový týdeník 1968 09.15 Hledání ztraceného času. Filmy z Václavůvku 09.35 Atentát 10.15 Nové objevy ve starém Egyptě (4/6). Nejcitelnější z mist 11.10 Neděle se 12.05 Chcete mě? Pořad na pomoc zvířatům 12.30 Sváteční slovo redaktorky Kateřiny Horákové Růzové. A proč? Křesťanský magazín 13.05 Uchem jehly 13.30 Cesty víry. Mimo systém - v lásce. Autentický příběh františkána Šebestiána Smrciny 14.00 Mene Tekel. Přímý přenos ekumenické bohoslužby za oběti totalitních režimů 15.00 Kočka není pes. Náruživý Jonash a zhyčkané Julinka a Minda 15.30 Život atleta Emilia Zátopka podle Matěje Minače 15.50 Atletika. Halové MS 2018 Velká Británie. Přímý přenos 18.45 Večerníček. Berta a Ufo 18.55 Návrty k divočině (5/13). Národní park Podjív 19.20 Zajímavosti z regionů 19.50 Zprávy v českém znakovém jazyce 20.00 Butch Cassidy. Bez osudu. Španělský koprodukční western (2010) 21.45 Eso v rukávu. Omar Sharif v hlavní roli thrilleru (1975) 23.25 Concrete Stories. Mezinárodní dokumentární film režiséra Lorenze Findeisena 00.20 Dalajlama v Buddhových stopách 01.10 Tři životy Vladimíra Pucholta. Dokumentární film 01.50 Postřehy odjinud. Amerika očima Jana Šmída

nova

06.15 Lišákoviny 06.25 Oggy a Škodici VI (17, 18) 06.40 Milesova vesmírná dobrodružství (30) 07.10 Kacaři příběhy (83, 84) 07.55 Lví hlídka (15) 08.20 Dábel se třemi zlatými vlasy. Německá pohádka (2009) 09.45 Robinsonův ostrov II (7). Zbývá 27 dní. Který kmen bude v souboji o imunitu dnes večer úspěšnější? 10.45 Robinsonův ostrov II (8) 11.45 Wimbledon. Francouzsko-britská komedie (2004) 13.35 Šaman. Sean Connery se podílí na výzkumu v amazonské džungli a potřebuje asistenta. Jenže do buše přijela žena s kufrem v ruce. Americký dobrodružný film (1992) 15.40 Tři chlapi na cestách. Český film (1973) 17.35 Rodinka. Ztřeštěná pubertáčka, pístitel orchidejí na penzi, vášnivý kutil s katastrofálními následky, studentka univerzity třetího věku, které se stále zapalují lytka, archeolog bez práce a další členové docela normální a přesto krásně bláznivé rodiny. Česká komedie (2010) 19.30 Televizní noviny, Sportovní noviny, Počasí 20.20 Dáma a Král (12). Smrt na dlouhých vláchn. V komunitě radioamatérů dojde k vraždě a je na Prokopovi s Lenkou dokázat, kdo vraždil. Český detektivní seriál (2018) 21.30 Střeptiny. Nazýváme věci pravými jmény 22.05 Con Air. Nicolas Cage je propuštěn z vězení a odlétá za svou ženou. Cesta se změní ve smrtelně nebezpečnou past. Americký akční thriller (1997) 00.15 Tři chlapi na cestách. Český film (1973) 02.00 Kriminálka Las Vegas V. Ztraceno v odpadu. Epizoda z páté řady amerického seriálu (2004)

Prima

06.15 Primáček. Nexo Knights III (10). Ve vedení. Dánský animovaný seriál (2016) 06.45 Mstítel Blade (4). To bylo tehdy, teď je teď. Japonský animovaný seriál (2011) 07.15 M A S H (87). Americký válečný seriál (1972 - 1982) 07.45 Přírodní vesmír (14). Po setmění. Tajný život nočních tvorů. Rakouský dokumentární seriál (2013) 08.50 Prima ZOOM SVĚT 09.20 1890 (9). Smutná oslava. Slovenský historický krimiseriál (2017) 11.00 Partie 11.55 Receptář prima nápadů 12.50 Vychytávky Ládi Hrušky 13.55 Ano, šéfe! 15.00 Vraždy v Midsomeru VIII. Rapsodie z Midsomeru. Britský kriminální seriál (2004) 17.15 Rozpuštěný a vypuštěný. »Bierhanzlova mast, na lysinu past!« Inspektor Trachta se ujímá vyšetřování záhadného zmizení věhlasného výrobce. Česká komedie (1984). Hraji J. Zahajský, M. Brodský, R. Hrušínský, J. Abřhám a další 18.55 Zprávy FTV Prima 19.25 Krimí zprávy 19.40 Divočky 19.55 TOP STAR 20.15 Máme rádi Česko. Zábavní pořad. Opět prověří nejen znalosti diváků, ale především vědomosti českých celebrit 21.55 Oči Josefa Kilmy. Publicistická show 22.45 Noční jízda. Zoufalá matka se připelete i se svým synem do cesty bankovnímu lupiči na útku a oba se stanou obětmi únosu. Americký thriller (2011) 00.40 Přírodní vesmír (14). Po setmění. Rakouský dokumentární seriál (2013) 01.40 Vraždy v Midsomeru VIII. Rapsodie z Midsomeru. Britský kriminální seriál (2004) 03.40 Ve spárech minulosti. Americký thriller (2014)

NEDELE 4. BŘEZNA

barrandov

04.50 NAŠE ZPRÁVY 05.50 ANIMÁČEK: Krtek a Panda 06.30 Klenot TV 08.50 Soudkyně Barbara 09.55 Věřte nevěřte (17, 18). Tajuplná hra s příběhy. Které z nich napsal scenárista a které přinesl sám život? Americký seriál (1997-2002) 11.55 Týden s prezidentem 12.50 Kauzy Jaromira Soukupa 14.25 Česká tajenka. Zábavná soutěž plná tajemek pro velké i malé 15.15 Big Ben. Německá krimi série (2005) 17.20 Nebezpečné vztahy. Láska je krásná věc. Dokud se nezvrhne v nenávisť 18.30 NAŠE ZPRÁVY 19.15 Papparazi. Lásky, svatby, rozchody, rozvody! 20.15 Robin Pilcher. Na druhé straně oceánu. David se nemůže vzpamatovat ze ztráty milované manželky, nevěnuje se práci v rodinném podniku a zanedbává svého syna? Německý romantický film (2006) 22.15 Aféry - neuvěřitelné životní příběhy 23.20 Jak to dopadlo? 00.25 Zákon a pořádek. Útvar pro zvláštní oběti VIII (18). Případy elitní jednotky detektivů, která se zaměřuje na zločiny newyorského podsvětí. Americký krimi seriál (2006) 01.25 Kurňa, co to je? 02.30 Exkluziv Kateřiny Brožové 03.10 Julie a Nikolas (97). Pokračování německého seriálu (2014)

ROZHLAS

RADIOŽURNÁL – 9.00 Zprávy 9.06 Zapisník zahraničních zpravodajů 10.00 Zprávy 10.06 Host Radiožurnálu 11.06–14.00 Víkendový Polední Radiožurnál/Pavel Maurer - reportáže, zpravodajství, informace pro spotřebitele a gastronomické glosy 12.00, 13.00, 14.00 Zprávy 14.06–18.00 Víkendový Odpolední Radiožurnál/Michaela van Erne 15.00, 16.00, 17.00 Zprávy 18.00 Hlavní zprávy 18.10–20.00 Sportžurnál 19.00 Zprávy 19.06 Sportžurnál 20.05 Stretnutie 21.00 Zprávy 21.06 Večerní Radiožurnál 22.05 Večerní Radiožurnál/Daniela Karafiátová 23.00 Zprávy 23.05 Večerní Radiožurnál **DVOJKA – 12.00** Zvony z chrámu sv. Víta v Praze 12.01 Hlavní zprávy 12.06 Muzikál expres 13.00 Zprávy 13.04 Pohádka. Hrášková princezna a skřítek se šišatou hlavou 14.00 Zprávy 14.04 3 x 60, a to v pohodě 17.00 Zprávy 17.05 Česká dvanáctka 18.00 Zprávy 18.04 Láska za lásku 19.00 Klub Rádia Junior. Hodina plná povídání, písniček a soutěží 19.45 Hajaja: Dřevěný pradědeček (7/7) 20.00 Rozhlasová hra. Ray Connolly: Poslední Sance pro Beatles 21.00 Hudební pódium 22.00 Dokument. Daniell Kupšovský - Jak zní Sýrie v Praze 22.40 Noční Mikroforum 23.30 Hudba ke snění **VLTAVA – 12.00** Polední zvony 12.03 Nedělní verše 12.10 Polední koncert. Richard Wagner: Lohengrin. Předehry k 1. a 3. dějství opery 13.00 Víkendová Mozaika 14.00 Radiodokument. Zdeněk Bouček, Milan Haering: Exilové LP 15.00 Musica antiqua 16.00 Repete 17.00 Souzvuk 18.00 MuziCafé 18.30 Četba na pokračování: Aleš Palán: Ratajský les (13/14) 19.00 Sedmé nebe 20.00 Schůzky s literaturou 21.00 Futurissimo 23.00 Spirituála

RECEPT PRO TENTO DEN

Salát proti chřipce

Potřebujeme: 500 g kysaného zelí, 4 sladká jablka, 2 velké cibule, lžičku soli, 3 lžičce octa, 3 lžičce cukru a 3 lžičce oleje.

Zelí scedíme, ale šťávu schováme. Pokud jsou proužky zelí dlouhé, pokrájíme je na menší kousky. Jablka oloupeme (není nutné), nakrájíme na malé kostičky a vmícháme do zelí. Drobně pokrájenou cibuli zpěníme na oleji a vychladlou vmícháme do zelí. Zjemníme zálivkou, kterou jsme si připravili z oleje, octa, cukru a soli. Promícháme a necháme v lednici odležet. Podáváme s tmavým pečivem. (V období chřipky pak lžička z kysaného zelí můžeme být přidávat do salátů, k tlačenkám a uzennému, nebo při samotný. Je stejně bohatý na vitamíny jako zelí samotné). Dobrou chuť!

Zaslal Václav Vornáčka, Městec Králové (soutěžní recept č. 23/18)

Z HISTORIE

Sobota 3. března

1883 nar. František DRTIKOL, český fotograf, malíř, grafik a filozof (zemř. 13. 1. 1961) **1903** zemř. František Ladislav RIEGER, český politik, publicista a národohospodář (nar. 10. 12. 1818) **1918** nar. Arthur KORNBERG, americký lékař a biochemik. Nobelova cena za lékařství a fyziologii 1959 (zemř. 26. 10. 2007) **1983** zemř. Jiří ŠVENGŠBÍR, český grafik a rytec (nar. 19. 4. 1921) **1988** zemř. Libor FÁRA, český malíř, sochař, scenograf a kostýmní výtvarník (nar. 12. 9. 1925) **1993** zemř. Albert SABIN, americký lékař polského původu, objevitel vakcíny proti obrně (nar. 26. 8. 1906)

Neděle 4. března

1678 nar. Antonio VIVALDI, italský hudební skladatel a houslový virtuos (zemř. 28. 7. 1741) **1888** zemř. Amos Bronson ALCOTT, americký spisovatel, filozof, pedagog a reformátor (nar. 29. 11. 1799) **1913** nar. Jiří HEROLD, český operní a koncertní pěvec – basista (zemř. 3. 12. 1973) **1963** zemř. Édouard BELIN, švýcarský fotograf a vynálezce (nar. 5. 3. 1876) **1963** zemř. William Carlos WILLIAMS, americký lékař, básník a prozaik (nar. 17. 9. 1883) **1963** zemř. Géza FISCHER, český operní pěvec – barytonista a hudební pedagog (nar. 25. 3. 1899) **1998** zemř. Oldřich KAPLER, český přírodovědec (nar. 29. 12. 1915)

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

• Dnes slaví 85. výročí narození s. Věra MITÁČKOVÁ z Krásné u Aše a zítra oslaví 70. výročí narození s. Jaroslav KŘEMEN z Františkových Lázní. Všechno nejlepší a do dalších let hodně zdraví, štěstí a spokojenosti přeje oběma OV KSČM v Chebu, ZO KSČM č. 1001 Aš a ZO KSČM č. 3001 Františkovy Lázně. **R218072**

• Dnes slaví životní jubileum 90 let soudruh Hugo HÁJEK, aktivní člen a funkcionář KSČM. Do dalších let života mu přeje pevné zdraví, štěstí a osobní spokojenost OV KSČM Mladá Boleslav. **R218080**

POČASÍ

DNES bude polojasno až oblačno, zpočátku ojediněle slabé sněžení. Nejvyšší denní teploty -3 až 1 °C, na severovýchodě kolem -5 °C, v 1000 m na horách kolem -9 °C. Mírný severovýchodní až východní vítr 2-6 m/s.

ZÍTRA bude oblačno až zataženo, ojediněle slabé sněžení nebo mrznoucí mrholení. Během dne místy i polojasno. Ojediněle mlhy. Noční teploty -5 až -9 °C, na severovýchodě při zmenšené oblačnosti až -15 °C, denní teploty -2 až 2 °C, v jihozápadní polovině Čech kolem 6 °C. Slabý jihovýchodní vítr 1-4 m/s.

SVÁTEK MÁ DNES KAMIL, ZÍTRA STELA

HALÓ

Vydává **FUTURA, a. s.**, Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1. Šéfredaktor: Petr Kojzar, zástupce šéfredaktora: Tomáš Cinka. Adresa redakce: Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1, tel.: ústředna: 222 897 111, sekretariát: 222 897 256, e-mail: halonoviny@halonoviny.cz. Přijímá inzerci: tel.: 222 897 320, e-mail: inzerce@futura.cz. Tiskne **VLTAVA LABÉ MEDIA a. s.** Rozšiřuje společností holding **PressMedia spol. s r. o.**, tel.: 244 459 353, e-mail: zelijpska@abompkapa.sk. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele na Slovensku: fotografie a kresby se nevracejí a nehonují. MK ČR E 5828, ISSN 1210-1494. Neoznačené materiály jsou převzaty ze servisu ČTK.

Haló noviny vycházejí denně kromě neděle, jsou distribuovány po celém území ČR.

Věra Kubík Kdolská

Obrazy

březen - duben 2018

Politických vězňů 9
111 21 Praha 1
Vernisáž
v úterý 6. března 2018
v 16 hodin (2. patro)
úvodní slovo PhDr. Dušan Sedláček

Hokejové muzeum? Těšte se!

Dva velcí kamarádi z bývalého Československa, kteří žijí pro hokej, se rozhodli zanechat naší sportovní mládeži hokejové artefakty, jež psaly minulost. Oba sbírají helmy, hokejky, dresy, chrániče, zkrátka vše, s čím se kdysi hrávalo. Proto budou otevírat speciální Muzeum ledního hokeje na zimním stadionu v Trenčíně a hledají adekvátní prostory i v Praze, kde se možná zanedlouho dočkáme otevření muzea druhého. »Nejlepším místem by byl stadion na Štvanici,« říká jeden z dvojice nadšenců Miloš Havel. »Kdyby nám ho ale bývali nesmyslně zbourali. Přitom to byl chrám, ve kterém se odehrávala mistrovství světa a kde spousta hokejistů začínalo. Včetně mě,« řekl na úvod našeho rozhovoru muž, který má za sebou i natočení dvou CD jako zpěvák.

• Jak blízko máte k hokeji coby aktivní sportovec?

Dvanáct let jsem hrával ve Spartě a potkal jsem se v týmu s budoucím mistrem světa Honzou Hlaváčem nebo s Frantou Ptáčkem, který je na druhém místě v počtu odehraných zápasů v historii hokejové extraligy. Bohužel však v tom nejdůležitějším období, kdy se přechází do dospělého hokeje, mě potkalo těžké zranění kolena. Měl jsem roční pauzu a po té dlouhé pauze už nešlo naskočit do toho vlaku. U hokeje ale zůstávám jako trenér. Připravuji soukromě dva lidi, včetně svého třináctiletého syna, který jinak hraje za TJ Slavoj Zbraslav.

• Jak jste se vlastně dostal k muzice?

Po skončení ve Spartě jsem se živil různými profesemi. Dělal jsem v restauraci - nejprve číšníka a poté i za barem. A pak jsem přisedal na taxikáře. Zhruba v té době jsem se známými natočil demo verzi jedné písničky. No a když jsem jednou úplnou náhodou vezl v taxiku Evu Pilarovou, pustil jsem jí tu nahrávku a zeptal se, co si o ní myslí. Poprosil jsem ji o odborný názor. Aby mi řekla, jestli to má hlavu a patu. No a jí se to hrozně zalíbilo! Oslovila mě, začal jsem zpívat a z jejího popudu natočil desku. Dnes mám na svém kontě dvě. Jednu poprockovou *Apoštol No. 1* a druhou taneční, která se jmenuje *Proč ne?*

• Dnes již nezpíváte?

Není na to čas. Trénování a další práce kolem hokeje mi to nedovolují. Uvidíme, třeba do toho někdy zase naskočím. Nikdy neříkej nikdy...

• Se svým tradičním spolupracovníkem, známým textařem a spisovatelem Pavlem Cmrálem, jste připravili unikátní projekt týkající se žákovského hokeje. Mohl byste ho našim čtenářům podrobněji představit?

»Nejlepším místem by byla Štvanice. Jenže místní zimák, kde se psala hokejová historie, bohužel zbourali.«

Jmenuje se *Život pro hokej*, natočili jsme dosud dva díly a můžete je zhlédnout na videokanálu YouTube. Dělán zde trenéra jedné půl-party, protože pořad se točí kolem dvou týmů hokejistů. Smyslem je podporovat mládež ve sportování. Aby se rozvíjela a neseděla u počítačů, tablety a chytrých telefonů.

Syn Miloš zdědil po tátinovi hokejové geny.

Spolu se mnou a Pavlem Cmrálem, který to celé projektuje, za pořadem stojí Pavel Novotný, šéfredaktor časopisu Pro Hockey, kameraman Josef Dvořák a Pavel Zacha starší, otec našeho úspěšného hokejisty. Ten mimo jiné propaguje svoji knihu, ve které líčí, jak to se synem dotáhli až do NHL. Jak lital po lese, střílel z luku, a tak dále. Důležitý vzkaz pro všechny z toho vyplývá, že nejde postavit sportovní život dítěte jen na hokeji, ale že je důležité se rozvíjet i jinak. Běhat, jít si zahrát tenis – inu, všechno můžete vidět na internetu.

• Co jste, jakožto sportovní odborník, říkal na proběhlé Hry XXIII. zimní olympiády v korejském Pchjongčchangu?

Fandil jsem jak blázen! Co se týká hokeje, první zápasy to českému mužstvu suprově šlo. Pak jsme hráli v semifinále s Ruskem, kde jsme doplatili na chvilkové zaváhání, ale pořád by byl dojem skvělý, nebýt posledního zápasu. Ten mě neuvěřitelně zklamal. Pavel Francouz dostane tři góly mezi nohy - a trenér ho nevymění! I kdyby takhle obdržel dva, měl jít na střídačku. Nezpochybňuji, že je to výborný brankář a držel nás celou olympiádu. Jenže v utkání o bronz zkrátka nepřišel jeho den. Kluky nepodřel a s tímhle vědomím se pak těžko proti takovému soupeřům, jako je Rusko nebo Kanada, hraje. Proti nim bývá těžké otáčet, když je to o gól, ale jakmile prohráváte o dva nebo dokonce o tři, oni to zavrou a vy se drtíte marně. Tohle mi prostě vzalo chuť. Ale jinak samozřejmě převažuje z celé olympiády kladný dojem, a to hlavně díky Ester Ledecké. Ta mi udělala takovou radost! Její táta na ní musí být neuvěřitelně pyšný! Uprimmně mu to až závidím. Navíc všechno hradil sám na vlastní pěst. Stálo ho to milionové částky - a vyplatilo se! Ester byla neuvěřitelná a zachránila hrdost českého národa. Bez ní by ty výsledky nebyly nic moc...

• Vy ale musíte být, ačkoli v menší míře, na svoji rodinu také hrdý. Nejen na syna, který se hokejově potatil, ale i na dceru Natálii. Před našim rozhovorem jste mi ukazoval fotografie z maturitního plesu...

Ano, tam jsem si jako hrdý tatínek zatancoval s dcerou. Holčička byla šťastná, všechno krásné proběhlo - a teď ještě ta maturita...! Dělá ji na státní herecké konzervatoři v Praze, což už je samo o sobě neuvěřitelné. Tam berou za 140 dětí deset a Natálka skončila při zkouškách druhá! Je moc šikovná a jednou by z ní mohlo opravdu něco být. Budu jí držet palce a samozřejmě jí hodlám i nadále podporovat!

• Pojdme se ale, prosím, přesunout k tématu, kvůli kterému jsme se tady především sešli. Hokejové muzeum. Jak vás něco takového vůbec napadlo?

Jelikož sbírám hokejové předměty. Mám i takové, které pocházejí ze 20. a 30. let minulého století. Ale nejen je - třeba tenisové rakety od Jaroslava Drobného. Koneckonců, já jsem jako malý chodil kromě hokeje i na tenis, a také na fotbal. Drobného věci mi dal jeden jeho kamarád, který s ním hrával na Štvanici tenis, a potom za ním jezdil pravidelně do Anglie. Dnes je mu 88 let a od slavného tenisty dostal darem spoustu raket a dalších předmětů. Jinak sběratelství jsem zřejmě zdědil po tátovi, který také hrával hokej. Na Štvanici, kde dělal kapitána Bohemce. Já začínal od čtyř let v ČLTK DP Praha a dá se říci, že ty historické věci sbírám od mala. Jako táta... Vlastním staré hokejky, holenní chrániče, helmy, prastaré brusle, spoustu rukavic, dresy národáku ze 70. let i s bundou - ty mám pro změnu od Ivana Hlinky, který je dal známému, jenž mi je následně přenechal. Kamarádím se s člověkem, který žije na Slovensku a je podobným sběratelem jako já. Jmenuje se také Miloš. Příjmením Radoša. Poskytl mi nějaké raritky, já jemu na oplátku také. Nedávno mu vyšla kniha k výročí 90. let trenčínského hokeje. A právě v Trenčíně bude v září otevírat hokejové muzeum, kde se všechny ty jeho sběratelské kousky objeví. No a teď přemýšlíme o tom, kam identické muzeum umístit tady v Praze.

• Máte už tip?

Nejlepším místem by byla Štvanice. Jenže místní zimák, kde se psala hokejová historie, bohužel zbourali. Nevím, jaké s ní teď mají plány. Jestli se tu postaví nákupní centrum nebo byty. Těžko říci. Zatím tedy konkrétní místo vymýšlíme. Jestli to bude spojené s nějakou restaurací v centru, kde se zároveň návštěvníci budou moci občerstvit, nebo půjde o samotné muzeum, to se uvidí. Každopádně naší republice něco takového hrozně chybí! V Praze na Harfě sice funguje Síň slávy, ale tam mají jen pár dresů a některé ještě neoriginální, což považuji za ostudu. Mně jde o to, aby mládež viděla nejen zcela původní dresy, ale celou výstroj. Aby si udělala dojem o tom, čím se střílelo, jak byly dřevěné hokejky tvrdé a pevné, a jak to pak šlo nahoru. Aby děti, a nejen ony, viděly, jaká se používala výstroj v minulosti - od helem po suspensory. Vždyť helmy kdysi neměli ani brankáři, natož pak útočníci.

• Dovolte na závěr otázku tak trochu z jiného soudku. Tento týden Českou republiku potrápily obrovské mrazy. Také patříte mezi ty, kteří na zimní počasí nadávají, nebo vám to ani nepřijde, jelikož jste zvyklí se pohybovat kolem ledu?

Kdepak, já se těším na jaro. Ani já zimu nemusím! Maximálně tak na horách, když člověk lyžuje. A co se týče hokejového ledu, to je něco úplně jiného. Člověk hraje, pak se převleče a vždy je lepší, když vyjde ven do tepla než do mrazu. Řekl bych, že jsem spíše teplomil...
Petr KOJZAR

FOTO - archiv Miloše HAVLA

VÍTĚZ TÝDNE Ester Ledecká

Podruhý stejný vítěz týdne. A podruhé tomu nemohlo být jinak. Ester Ledecká minulou sobotu ovládla na ZOH v Pchjongčchangu i paralelní obří slalom na snowboardu a přepsala historii získáním dvou zlatých medailí v různých sportech. A v pondělí si užila královské přivítání na »Staromáku«.

PORAŽENÝ TÝDNE Teplomilové

Tento týden byl brutální. Co do teplot určitě. Takové mrazy málokdo čekal. Padaly teplotní rekordy - samozřejmě ty minusové. A všichni, kteří máme rádi teplo, jsme se choulili zabalení do všeho možného i nemožného a marně vzývali rtuť v teploměru, aby se vyšplhala nad nulu.

KURIOZITA TÝDNE Naklonované fenky

Americká herečka **Barbra Streisandová** přilнула ke svému psu natolik, že si po jeho smrti nechala naklonovat dva nové. Genetické kopie patřící ke společenskému plemeni Coton de Tulear pojmenovala *Slečna fialová* a *Slečna šarlatová*. Prozradila to v úterním rozhovoru s hollywoodským magazínem *Variety*.

Streisandová nechala odebrat buňky z tlamy a žaludku své fenky Samantha, která uhynula loni ve věku 14 let. »Jsou to rozdílné osobnosti. Čekám, až budou starší, abych mohla říci, jestli zdědily její hnědé oči a její vážnost,« řekla pětasedmdesátiletá herečka, která zveřejnila snímky fenek na Instagramu.

ČÍSLO TÝDNE 12 milionů

Červená bunda, v níž hrál James Dean ve filmu *Rebel bez příčiny*, půjde do aukce a očekává se, že by za ni zájemce mohl zaplatit až 600 000 dolarů (přes 12 milionů Kč).

VÝROK TÝDNE

A ještě jednou **Ester Ledecká**. Té dnes patří větší část dnešního »bonusového« sloupu. Při příletu do Prahy dostala otázku, co ona a letní olympiáda, a odpověď byla nesmírně vtipná: »Tak já udělám, co bude v mých silách, a budu se snažit tam soutěžit nejmíň ve čtyřech sportech.«

VTIP TÝDNE

Ester Ledecká: »Ahoj, holky, co tu děláte?«
»Hrajeme Wimbledon.«
»Můžu si taky pinknout?«
»Ty ne, Ester!«

OBJEVENO NA SÍTI

FOTO - ČTK/Kateřina ŠULOVÁ (2), ČTK/Václav ŠÁLEK (1) a archiv

10 nejoblíbenějších herců (podle csfd.cz)

Nejnámější a nejprestižnější tuzemská specializovaná webová stránka (www.csfd.cz) je dobrým ukazatelem toho, co se českému (a i slovenskému) divákovi nejvíce líbí, a co naopak považuje za »odpad«. Uživatelé zde najdou i řadu žebříčků,

včetně toho, který jasně odráží popularitu jednotlivých hereckých osobností. Přesně v duchu tamního hodnocení jsme vybrali 10 nejoblíbenějších herců – a zkusili se na ně podívat takřkajíc ve zkratce, ale možná o to zajímavěji...

1. Johnny Depp

Narozen: 9. června 1963 (54 let) v Owensboro (USA)

NEJ filmy: Střihoruký Edward, Z pekla, Tenkrát v Mexiku, Ospalá díra, Piráti z Karibiku

Charakteristika: Muž s nesporným talentem, který projevil nejen v hororových snímcích a thrilerech, ale v neposlední řadě i v komediích a pohádkových filmech, do nichž vstoupil údajně kvůli svým dětem, aby se měly načít. Je sexsymbollem žen, což se projevuje nejen na poměrně rušném soukromém životě, ale i na počtu fanynek. On však tvrdí, že tuto nálepku nechápe a nikterak výjimečný si sám o sobě nepřipadá.

Zajímavost: V mládí bral drogy a kradl. Dnes tvrdí: »Nechci, aby moje děti skočily na lep pouličním dealerům. To jim radši koupím jointa sám.«

2. Leonardo DiCaprio

Narozen: 11. listopadu 1974 (43 let) v Los Angeles (USA)

NEJ filmy: Titanic, Muž se železnou maskou, Krvavý diamant, Počátek, REVENANT Zmrtvýchvstání

Charakteristika: Držitel řady prestižních ocenění, včetně jednoho Oscara a pěti nominací na tuto nejvýznamnější cenu vůbec, byl dlouho v myslích diváků zapsán především jako hezounek z Titaniku. Z romantického hrdiny se však záhy vyklubal herec s osobitým projevem. Zdrsněl co do vzhledu i herecké tematiky. A předvedl se nejen jako kladas (*Prokletý ostrov, Novozvý východ*).

Zajímavost: O DiCapriovi je známo, že se věnuje ochraně životního prostředí v celosvětovém měřítku a že produkuje kreativní projekty. Je členem výborů ve Světovém fondu na ochranu přírody, Radě pro ochranu přírodních zdrojů a Mezinárodním fondu na ochranu zvířat.

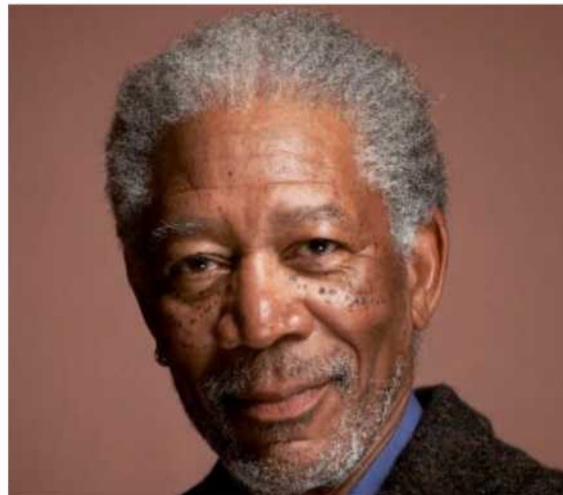
6. Morgan Freeman

Narozen: 1. června 1937 (80 let) v Memphisu (USA)

NEJ filmy: Řidič slečny Daisy, Vykoupení z věznic Shawshank, Million Dollar Baby, Než si pro nás přijde, Invictus: Neporažený

Charakteristika: Patrně nejužnavanější herec tmavé pleti zaujme klidným výrazem ve tváři a výrazným hlasem. Sluší mu role flegmatiků, kteří však v sobě skrývají jistou míru podivínství či neodhalené tajemství. Popularitu získal po padesátce, takže jeho předešlý herecký život je doslova do písme ne zahalen rouškou tajemství.

Zajímavost: Morgan Freeman se představil v řadě charakterních rolí, ztvárnil kriminálníky, detektivy, osobnosti sportovního zákulisí i stárnoucí muže nad propastí, sám však sní především o tom, že by si zahrál ústřední postavu v nějaké bláznivé komedii.

7. Robert Downey Jr.

Narozen: 4. dubna 1965 (52 let) v New York City (USA)

NEJ filmy: Chaplin, Italské námluvy, Gothika, Iron Man, Sherlock Holmes

Charakteristika: Robert Downey jr. je zřejmě nepřekvapivější volbou z celé desítky uživatelů csfd.cz. Jeho talent je sice nesporný již odmalička, v porovnání s ostatními se však jen málokdy potkal s rolí ve filmu, který by se stal nesmrtelným. Navíc se v kariéře potýkal s drogovou závislostí. Na jeho charismatu i oblíbě u publika to však evidentně nic neubírá.

Zajímavost: Na hereckou dráhu se dal po vzoru svých rodičů, režiséra Roberta Downeyho Sr. a herečky Elsie Downeyové. Když mu bylo pět, otec jej poprvé obsadil do jednoho ze svých snímků s názvem *Pound*. Filmová spolupráce otec-syn trvala prakticky až do roku 1997.

3. Tom Hanks

Narozen: 9. července 1956 (61 let) v Concordu (USA)

NEJ filmy: Philadelphia, Forrest Gump, Zachraňte vojína Ryana, Zelená míle, Trosečník

Charakteristika: Excelentní charakterový herec dokáže zahrát s přehledem dramatický part stejně jako komediální. Většina jeho rolí je nezapomenutelná, a přitom každá z nich jinak ztvárněná. Spojuje v sobě originální charismatické vystupování majestátního herce s image »chlápka od vedle«, který jako by byl blízkým kamarádem každého z diváků.

Zajímavost: Odmalička se chtěl stát kosmonautem, ale vzhledem k tomu, jaký měl úspěch ve školních divadelních představeních, dal se na úplně jinou profesní dráhu.

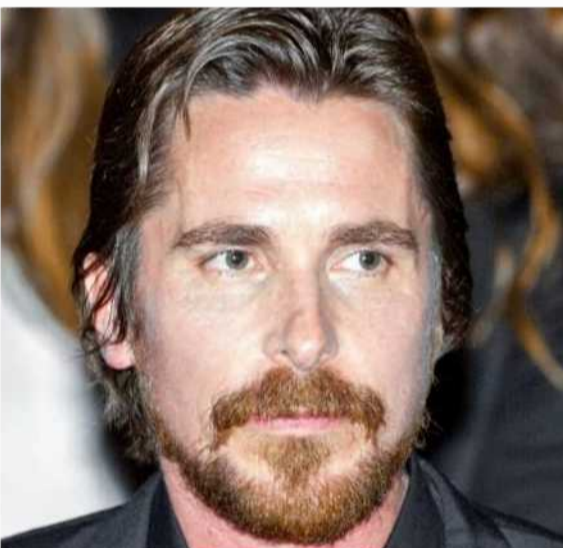
8. Christian Bale

Narozen: 30. ledna 1974 (44 let) v Haverfordwestu (Velká Británie)

NEJ filmy: Americké psycho, Dokonalý trik, 3:10 Vlak do Yumy, Temný rytíř povstal, Terminátor Salvation

Charakteristika: Angličan s hnědými očima na sebe od počátku kariéry strhává obrovskou pozornost: naprosto přirozeným způsobem střídá shakespearovské postavy, nejruznější románové charaktery, hrdiny akčních sci-fi ze světů katastrofické budoucnosti i masové vrahy z hororů.

Zajímavost: Pro herectví dokáže Christian Bale udělat cokoli: zhubnout o 28 kilogramů do role neurotické trosky (*Mechanik*) a vzápětí během necelého půlroku přibrat 30 kg, aby si mohl zahrát svalnatého netopýřího muže (*Batman začíná*).

4. Bruce Willis

Narozen: 19. března 1955 (62 let) v Idar-Obersteinu (NSR)

NEJ filmy: Smrtonosná past, Poslední skaut, Smrt jí sluší, Armageddon, Šestý smysl

Charakteristika: Jeho oválná tvář, od mládí viditelné kouty a následně vyholená hlava – to vše je charakteristika vhodná pro cokoli, jen ne pro jednoho z nejslavnějších hollywoodských herců. Willis však ze svých viditelných záporů učinil naopak jasné klady. Vzhled ho předurčil do rolí drsných mužů, kteří ovšem i v bezprostředním ohrožení života vrší jednu ironickou poznámku na druhou.

Zajímavost: V dětství koktal, ale jakmile se vady řeči zbavil, bylo ho »všude plno«. Stal se předsedou školního dramatického kroužku a na střední škole i prezidentem studentské rady.

9. Will Smith

Narozen: 25. září 1968 (49 let) ve Philadelphii (USA)

NEJ filmy: Mizerové, Den nezávislosti, Muži v černém; Já, robot; Já, legenda.

Charakteristika: Rapová a hudební hvězda, která měla celý život sen stát se i filmovou superstar. Nejprve černošský sympaták slavil úspěch díky svému mimořádnému komediálnímu talentu, ale kritiky si následně získal především jako sci-fi hrdina, který sice není nepřekonatelnou horou svalů jako Arnold Schwarzenegger nebo Sylvester Stallone, ale o to je náročnějším divákům bližší.

Zajímavost: Největší zklamání přinesla herci sci-fi *Po zániku Země* z roku 2013. Ačkoli se ve snímku představil i se svým synem – a to více si na něm zakládal – přinesla mu anticenu *Zlatá malina* za nejhorší herecký výkon roku.

5. Brad Pitt

Narozen: 18. prosince 1963 (54 let) v Shawnee (USA)

NEJ filmy: Sedm; Sedm let v Tibetu; Seznamte se, Joe Black; Mr. & Mrs. Smith; Podivuhodný případ Benjamin Buttona

Charakteristika: Ačkoli sám tvrdí, že »mezi nejlepšími herci světa není nikdo, kdo by byl vyložený krasavec«, on sám se z tohoto hodnocení vymyká. Blondatá kštice a dokonalý obličej – to z něj učinilo objekt, po kterém od 90. let šlely zástupy fanynek. On však postupně ukázal, že není jen hezounkem, a zahrál si i v řadě problematických rolí, jež zvládl nezapomenutelně.

Zajímavost: Spořádaný student Pitt chvíli před dokončením školy dostal nejméně nápad svého života: všechny své věci sbalil do auta a vydal se pokoušet štěstí daleko od rodiny. Plán mu nakonec vyšel na jedničku, ačkoli původně preferoval nikoli herectví, ale zpěv.

10. Robert De Niro

Narozen: 17. srpna 1943 (74 let) v New York City (USA)

NEJ filmy: Kmotr II, Taxikář, Mys hrůzy, Fotr je lotr, Hvězdný prach

Charakteristika: V porovnání s Morganem Freemanem, který začal zářit před kamerou až v pokročilejším věku, je De Niro stálicí již půlstoletí. Je jedním z největších hereckých velikanů hollywoodského nebe. Proslavily ho role mafiánů, mužů za hranicí zákona, ale i agentů. S postupujícím věkem v sobě stále více živí komediální talent (série »Fotrů« s Benem Stillerem či fantasy *Hvězdný prach*)

Zajímavost: Robert De Niro se ve filmu objevil nahý jen jednou v kariéře. Bylo to v italském snímku *XX. století* z roku 1974. Záběry, kdy hlavní hrdina přesvědčuje dívku s epilepsií k pohlavnímu styku, však diváci vidět nemohli, neboť byly cenzurovány.

Staročeské bezmasé pokrmy

Velikonoce mají svůj půvab i pro nás, ateisty. Probuzeň příroda, byť po aktuálně mrazivém týdnu ještě »dospávající«, nás láká na vycházky. Svátky jara jsou svým způsobem romantické. A proto netřeba se bránit některým předvelikonočním zvykům, zejména těm, které nás v čase předjarním mohou osvěžit na těle i duchu. Patří k nim bezmasá jídla.

Zkuste **paprikové zelí**, říkalo se mu v časech dávných též maďarské, protože dobrá paprika se vozila právě z Maďarska. Hlávkové zelí drobně nakrájené nejprve spařte vroucí vodou v cedníku, nechte okapat. Pokrájenou cibuli osmažte skoro dozlatova, přidejte lžíci mleté papriky, promíchejte a nasypete zelí. Mírně osolte a důkladně promíchejte a poté několik minut poduste. Přidejte dvě lžíce rajského protlaku a vmíchejte právě uvařené horké těstoviny. Velmi dobré. Ke každé porci nabídněte pokrájené chilli papričky.

Špcele v zelí jsou starodávnou dobrotou. Na špcele existuje mnoho receptů, u nás je děláme takto: Půl litru mléka a do něho vmíchejte 200 g hrubé mouky, pět vajec a pak asi 500 g hladké mouky, a to tak, aby těsto bylo řídké. Osolte a ochutíte polovinou lžičky muškátového květu. Nechte deset minut stát a pak přes cedník s velkými oky nebo »haluškovac« zavářejte do vroucí vody. Uvařené (vyplavou na hladinu) pak vyjměte sítkem a rychle zchlaďte ve vodě, aby se k sobě nelepily. Uvařené trochu omastěte sádlem, přidejte několik lžic dozlatova osmažené cibulky, ještě krátce

v kastrolu prohřejte a vmíchejte horkou vodou spařené pokrájené zelí.

A co **hrachová postní polévka**? Dva hrnky zeleného hrachu nechte přes noc nabobtnat a uvařte doměkka, prolisujte přes síto. Uvařte dva hrnky oloupaných brambor, pečlivě je rozmačkejte na jemnou kaši a smíchejte s hrachem. Ve vodě (zhruba pět hrnků) uvařte nastrouhaný kořen petržele, celeru, kukuřičky a kořene petržele a mrkev (dohromady asi dva hrnky), zahustěte jíškou, přidejte brambory, hrách, pár utřených stroužků česneku, sůl, pepř a majoránku. Naši předci, pokud ji měli, přidávali do polévky lžici osmažené slaniny.

Zkuste **klouzáky (chlupaté knedlíky)**. Oloupané syrové brambory (asi 1000 g) nastrouhejte, polovinu vyloučené tekutiny slisjte, přidejte jedno vejce, půl hrnku strouhanky, půl hrnku hrubé mouky, směs osolte a pečlivě

promíchejte. Lžíci vykrajujte větší noky a vházujte je do vroucí osolené vody. Podle velikosti klouzáků vařte osm až deset minut. Výborné posypané osmaženou cibulkou na sádle a s kysaným zelím, kterého naši předci, zejména na venkově, měli vždycky dost.

Škubánky na slano i na sladko patří k postním jídlům. Oloupané a na kostky nakrájené brambory vařte v mírně osolené vodě, a když jsou téměř měkké, polovinu vody slisjte, odložte ji stranou, a do brambor až ke dnu hrnce obrácenou vařečkou udělejte několik otvorů. Zasypte je hrnkem hrubé mouky, pokud to je třeba, přidejte vodu z uvařených brambor. Nechte v zakrytém hrnci zapářit. Poté důkladně brambory rozšouchajte a vypracujte hladké pevné těsto. Lžíci namáčenou v rozpuštěném sádle tvarujte škubánky, které posypte cukrem, mletým mákem nebo tvarohem. Pokapejte je rozpuštěným máslem. Můžete je i osmažit do zlatova na sádle a ozdobit jemně pokrájeným česnekem. V dnešní době i plátkem syra. Nezapomeňte na čerstvě strouhaný křen, který škubánkům dodá říz.

Zkuste **cibulové brambory**. Uvařte zhruba 1000 g ve slupce, oloupejte a pokrájejte na kostičky nebo silnější plátky. Na dvou lžicích vepřového sádla osmažte dozlatova dvě větší cibule nakrájené na tenké plátky a přidejte brambory. Za občasných míchá-

ní je spolu s cibulí osmažte. Ochutíte majoránkou, čerstvou petrželkou a podávejte. Buď jen tak, nebo jako přílohu například k dušené zelenině. Kdo nezkusil jako přílohu dušenou čočku s vepřovými škvarečky, neví nic o mlsných jazýčcích. A když přidáte těsně před podáváním několik stroužků jemně pokrájeného česneku, budou vám strávníci hlasitě děkovat.

Štouchané brambory, ty opečené, jsou za pár korun a nemají chybu. Uvařte 1000 g brambor ve slupce, oloupejte je, rozmačkejte, osolte a přidejte rozdrčený kmín (podle chuti). Ve vymaštěném pekáčku upečte brambory v troubě, přidejte k nim osmaženou cibulku, lehce podlijte mlékem, prohřejte v troubě, až se mléko vsákne a podávejte. Ani nepoznáte, že vaše brambory nejsou nejnovější.

Bramborový guláš je báječný a nevyžaduje příliš mnoho práce. Receptů k jeho přípravě existuje bezpočet, skoro každá rodina má svůj vlastní. Ten náš je opravdu jednoduchý. Oloupané syrové a na kostičky pokrájené brambory (asi 1000 g) přidejte do kastrolu s na sádle osmaženou cibulkou, osolte a okořeňte mletou paprikou, lžičkou drčeného kmínu a mletým pepřem. Podlijte mírně vodou a duste brambory doměkka. Zahustěte hladkou moukou rozmíchanou v troše vody, přidejte na kostičky pokrájenou krátce osmaženou slaninu a podávejte. Dobrým řešením je přidávek jemně pokrájené poodušené kořenové zeleniny.

Bramborová kaše může být zajímavým pokrmem, když ji doplníte celemem. Oloupané brambory uvařte, smíchejte s jemně nastrouhaným syrovým celemem (asi 200 g), promí-

chejte se lžící másla, přidejte horké mléko, osolte a vymíchejte hladkou kaši. Už jen tak je báječná! A pokud se neobejdete bez masa, přidejte plátek uzeného masa.

A ještě dva jednoduché recepty jídla jsme si pro vás připravili. **Kapustové karbanátky** jsou levné a rychlé. Menší hlávku kapusty (asi 500 g) rozeberte na listy, spařte ve vroucí vodě a vařte v osolené vodě, až změkne. Nechte okapat a nadrobno rozsekejte nožem. Přidejte vejce, rozkrájenou housku navlhčenou v mléce a osmaženou cibulku. Osolte a opepřete. Ze směsi vypracujte těsto, podle potřeby přidejte strouhanku. V ruce tvarujte karbanátky, obalte je klasicky v trojbalu a osmažte dozlatova.

Celerové placičky jsou též chutným a jednoduchým postním pokrmem. Středně velkou bulvu celeru hrubě nastrouhejte, zalijte vodou, osolte, povaríte skoro do měkka. Přecedte a nechte okapat. Po vychladnutí vmíchejte tři vaječné žloutky rozmíchané se třemi lžícemi mléka nebo smetany a lžicí jemně usekané petrželové či celerové natě. Osolte, opepřete, zahustěte strouhankou, nakonec vmíchejte sněž z třech bílků. Na předem rozpálené pánvi zahřejte sádlo (i olej může být, ale sádlo je lepší) a na něm smažte placičky připravené celerové směsí (lžíci udělejte hromádky a ty rozlaďte do placiček). Osmažte je po obou stranách. A až si na nich budete pochutnávat, vzpomeňte si na naše *Triky v kuchyni*.

SVĚT ZVÍŘAT

Syslí díry

Vidětí sysla, štěstí mít! Alespoň by se to dalo dnes takhle říci. Proč? Protože sysel je velmi vzácné zvíře, i když v letech rozkvetu našeho zemědělství tady bylo slyšet mnohem více, než je tomu dnes.

Ale vzato po pravdě, nikdy jich tady mnoho nebylo. Naše kraje totiž spadají do pásma smíšených a listnatých lesů a takové pokrývaly před příchodem prvých zemědělců většinu našeho území. A v lese syslí nežijí. Je to stepní zvíře, kterému vyhovují daleko více maďarské pusty, či ještě více východoevropské stepní oblasti na Ukrajině, na Krymu, u velkých řek jako jsou Don a Volha a v okolí Černého a Kaspického moře. Tady sysly loví především orlí a další draví stepní ptáci, ale také třeba hranostaj a tchoř stepní. Ovšem největším nepřitelem syslů je lidské intenzivní a nenápadité zemědělství, které v mnoha oblastech zapříčinilo výrazné snížení jejich počtu.

U nás se sysly vyskytují hlavně na jižní Moravě, v Polabí a v okolí Prahy. Nejzápadnější výskyt syslů je na polích při Labi v okolí německých Drážďan. Vhodné podmínky pro život sysla vytváří nepřilíš vysoký a hustý, ale také ne nepřilíš řídký travní porost. Proto se také vyskytuje často

na letištích či na golfových hřištích. Obojí bylo možné před několika lety vidět v Praze. Dnes už pražská syslí populace je jen na letišti Kbely. Již jenom tam je v našem hlavním městě slyšet jeho varovný křik – pronikavé hvizdnutí. Jinak se sysel ozývá měkkými, knouravými zvuky přecházejícími někdy až v trylek. A v případě nebezpečí bleskurychle mizí v norách, které si vyhrabává v zemi. A tak hlavně proto ho nemají rádi golfisté, kteří se v Čechách objevili mnohem, mnohem později než syslí, a naproti tomu letcům nevadí.

Uvnitř nor si budují syslí dobře vystlaná hnízda, do kterých se na noc ukrývají. Tam tráví sysel také zimní spánek, který někdy začíná už koncem léta (a někdy i dříve) a trvá až do začátku jara, kdy se objevuje nová a čerstvá a výživná tráva. Nory jsou chráněny před mrazem tím, že jejich vchody sysel před zimním spánkem upěvává. Zásoby si nedělá, stačí mu, když se dobře vykrmí a jako zásoba energie mu slouží jeho tuková vrstva.

Ach, někdy bych si přál spát celou zimu jako syslík, tukovou vrstvu už mám. Ale na rozdíl od syslů mám taky starosti a ty mi spát nedovolí.

»BABSKÉ« RADY

Radujme se, jaro přijde!

Včera (2. března) byl první březnový a poslední zimní úplněk, ten druhý, opět březnový, ale první jarní, bude 31. března a hned po něm 1. dubna) na apríl, bude Velikonoční neděle. Před tím pak Velký pátek (30. března), který je od roku 2016 státním svátkem. V lidových pověrách je Velký pátek spojován s magickými silami nemajícími nic společného s církevní oslavou tohoto dne...

Babičky věděly, či spíše tušily, ale rády o tom vyprávěly, že v tento den se otevírají hory, které vydávají svoje poklady. Otvírá se dokonce i hora Blaník a podle babiček bylo možné vidět i spící blanické rytíře, což bylo podle nich dobré znamení, že vlastní žádné nebezpečí nehrozí. Pečlivě dbaly na to, aby se v tento den nic nepůjčovalo, protože půjčená věc může být očarována, nic nedarovalo a ani neprodávalo. Nesmělo se hýbat se zemí (rýt, kopat, okopávat, pracovat na poli ani v sadu), ba ani prát prádlo.

A abychom výčet doplnili o moderní dobu, jen připomínáme, že týden před Velikonoční nedělí (25. března) začne platit letní čas, což s Velikonoce nemá už vůbec nic společného.

Babičky dbaly na tradiční velikonoční **vysévání obilí**. Stačí sehnat (například) zrní oves, které rychle vzklíčí. Městským dětem těžko vysvětlit, co je to oves, ječmen, pšenice či žito, i to, proč »na suchá stmska«, žitného pole »vitr tiše zapíská«, když je mnohé nikdy neviděly. Žito ani stmsko. Čímž připomínám dětskou básničkou klasiku *Kurátko a obilí* od Františka Hrubína, byt to nemá s Velikonocemi vlastně nic společného. Až na to zelené osení v misce na velikonočním stole... Přednost před klíčícím obilím tak dostávají semena trávy. A když je nemáte či neseženete, za pár desítek korun si zelenou miskou můžeme koupit.

Dobrou »babskou« radou je začít shánět **bílá slepičí vejce** k velikonočnímu barvení. Na trhu je vajec dost a dost, převážně však s hnědou skořápkou. Ty, které dělaly klasické kraslice, již dlouho před Velikonoce vyfukovaly všechna bílá vejce, předem jejich skořápku umyly, aby nebyla mastná a dobře se ní poté pracovalo. »Hody, hody doprovody, dejte vejce malovaný, nedáte-li malovaný, dejte aspoň bílý, slepička vám snese jiný...« Kdo by neznal tuto nejznámější velikonoční koledu.

Zvyky a tradice. Přejdeme ke zvykům, které s církevním pojetím Velikonoce mají málo společného. Na Veliko-

noční pondělí ráno muži a chlapi chodili, a leckde i chodí, po domácnostech svých známých a slehají ženy a dívky pomlázku do vrbového proutí. Babičky svoje »linější« polovičky, o synech a vnucích ani nemluví, právě v tento čas upozorňovaly na to, že by měly vyrazit na vrbové proutí (jen co opadne mráz) a uplést si pomlázku. Málokdo ji však umí vyrobit vlastnoručně, což platí nejen o mužích a klucích z města, ale dnes žel i o těch, kteří žijí na venkově. A tak malou pomlázku ve městech koupíte již brzy za padesát, větší i za tři sta korun. Z vrbového proutí ale vesměs nejsou.

Babičky dbaly na to, aby chlapi pletli pomlázku z akrylových tmeľů v kartuších. Je to šikovné řešení především pro vyplnění hlubších prasklin. Povrch urovnejte (tzn. - odstraňte přebytek tmeľu) a poté sádrou nebo raději v výplňovém tmeľem srovnajte do roviny s okolím. Doporučujeme hlubší a širší praskliny vyplňovat postupně, po zaschnutí předchozí vrstvy. Mimochodem, pokud budete stěnu před malováním stěrkat, k vyplnění prasklin použijte stěrkovou hmotu smíchanou s vodou v poměru 1:1, a vtlačte ji do navlhčené spáry.

A teď několik poznámek ke **štukování**. V paneláku je to jednodušší. Až na výjimky je na panelech natažená tzv. stěrka, nebo jen tenká vrstva štuku; obvykle stačí poškozená místa opravit. Pokud je omítka příliš hrubá nebo plná plošných nerovností, vyrovnajte ji stěrku. Na trhu je řada

ZLATÉ ČESKÉ RUČIČKY

Srovnejte si stěny

Než se dáte do malování bytu, a vy se na ně s blízcím se jarem připravujete, v nejnemodřejším případě třeba odstranit drobné i větší vady na stěnách i stropěch. Nejčastější vadou jsou praskliny a trhliny. Pro jejich opravu použijte tmeľ, který je mnohem lepším řešením než sádla. Můžete ho namíchat větší množství, tvrdne pozvolna. Na trhu je pestrá nabídka tmeľů různých vlastností.

Tmeľení se po navlhčení a vyčištění spár dělá kovovou stěrku (špachtli). Pro zakrytí trhlin kolem stropu s výhodou můžete použít spárovacích pásků. Přednostní výplňových tmeľů je, že se ve spáře roztahnou, po zaschnutí se dají snadno přebrousit do roviny s okolím. Jejich výhodou je, že se s nimi dá pracovat až 60 minut. Navíc je můžete použít i jako stěrku pro opravu větších ploch; po následném zabroušení s okolím je efekt dokonalý.

Ortodoxním příznivcem sádry doporučujeme připravit ji například smícháním s malířskou barvou, případně přidáním menšího množství octa do vody. Někdo přidává do sádry latex. Ve všech zmíněných případech se tvrdnutí sádry zpomalí. Ano, sádru vždy sypejte za stálého míchání do vody, jen tak spolehlivě zabráníte vzniku hrudek! Vlasečnicové trhlinky je zbytečné ošetřovat sádrou či tmeľem. Bezpečně je vyplní barva.

Po důkladném vyčištění praskliny hranou malířské stěrky, zbytek její prachu a vyplňte některým z akrylových tmeľů v kartuších. Je to šikovné řešení především pro vyplnění hlubších prasklin. Povrch urovnejte (tzn. - odstraňte přebytek tmeľu) a poté sádrou nebo raději v výplňovém tmeľem srovnajte do roviny s okolím. Doporučujeme hlubší a širší praskliny vyplňovat postupně, po zaschnutí předchozí vrstvy. Mimochodem, pokud budete stěnu před malováním stěrkat, k vyplnění prasklin použijte stěrkovou hmotu smíchanou s vodou v poměru 1:1, a vtlačte ji do navlhčené spáry.

A teď několik poznámek ke **štukování**. V paneláku je to jednodušší. Až na výjimky je na panelech natažená tzv. stěrka, nebo jen tenká vrstva štuku; obvykle stačí poškozená místa opravit. Pokud je omítka příliš hrubá nebo plná plošných nerovností, vyrovnajte ji stěrku. Na trhu je řada

různých materiálů za relativně dostupné ceny. A také speciální hotové štuky. S jejich pomocí dokážete vytvořit až patnáctimilimetrovou vrstvu, kterou i větší nerovnosti můžete spolehlivě vyrovnat. Tyto materiály dobře drží a nepraskají. Při jejich použití doporučujeme respektovat návody výrobce. To platí i u stěrky. A nezapomeňte, že k dokonalé přilnavosti stěrky je nutné plochu předem penetrovat.

Pro dobré vyrovnání povrchových nerovností volte tloušťku do 5 mm. Po dokonalém proschnutí můžete povrch upravený stěrku nebo tmeľem zabrousit do roviny s okolím. Dobrým řešením je brusný papír zrnitosti 120 nebo brusná mřížka, která se používá při úpravě tmeľených spojů sádrokartonu.

Drobné opravy omítek si raději udělejte vlastnoručně. Máme na mysli menší opravy uražených rohů, okolí zásovek, po výměně starých parapetů za nové, po vyměně okna a »tak vůbec...« Shánět řemeslníka na tuto práci je drahý luxus, který si jen nemožní mohou dovolit, ať již z finančních nebo časových důvodů. Sehnat dnes řemeslníka za dobrou cenu je náročné, ne-li zcela nemožné. O existenci hotových štukových omítek již víte, prodávají se i v menších baleních, tuším, že nejmenší má hmotnost osm kilogramů. Příznivci klasiky mohou koupit suchou maltovou směs, opět i v menším balení. Při její přípravě se držte pokynů výrobce.

Pokud potřebujete »natahnout« štuk na celou stěnu, či na všechny stěny v místnosti, svěťte raději práci profesionálům, byť za cenu vyšších nákladů. Počítejte s tím, že zaplatíte v lepším případě 100 Kč, v horším až 200 Kč za metr čtvereční, ba i více. Natažení stěrky ve dvou vrstvách profesionály je levnější, ale pravděpodobnost, že řemeslník seženete, je velmi malá.

A dobrá rada na závěr. Pokud se rozhodnete pro, řekněme – generální úpravu stěn štukováním či stěrkováním, vystěhujte nábytek a koberce z místnosti, nebo nábytek pečlivě zabalte, koberce důkladně zakryjte. Zásovky, vypínače, radiátory a jiné předměty, dveřní rámy (»futra«) též doporučujeme zakrýt.

Stránku připravili Jiří JANOUŠKOVEC a Václav ZIEGLER, FOTO – archiv

VESELÁ PŘÍRODA

Límcovka měděnková

Je velmi dobře, že žádná jiná houba nevypadá jedovatěji a nepoživatelněji než límcovka měděnková. Alespoň zůstane pro mne. Tato tak jedovatě vyhlížející houba se dá totiž jíst a vůbec není špatná!

Její klobouk měří v průměru asi 5–8 cm a jeho slizká pokožka se leskně téměř nepřírozonou zelenou až zelenomodrou barvou. Na okrajích klobouku visí četné zbytky plachetky a ve slizu »plavou« bílé šupinky. Pokožka se však dá lehce sloupnout. Bělavé, ke stáří šedofialové, lupeny mají zřetelně světlejší ostří a jsou široce přirostlé k někdý až 10 cm vysokému třeni. I jeho povrch pokrývá slizká vrstva bledě, namodralé až nazelenalé barvy. Zato dužina houby je bílá a měkká.

Mně osobně límcovka měděnková chutná. Houbu znám už velmi dlouho, i když se nehledá snadno. Naštěstí mi v současné době roste na pilinách, které nechávám na trávníku po řezání dřeva, neboť ona s oblibou roste na jeho zbytcích a v lese i pod kůry a na starých pařezech. Ale roste i jinde. S oblibou vzpomínám, jak jsem límcovku měděnkovou našel na poli u Libuně, kde jsem ovšem hledal ametysty. Ty

chrání člověka před opilstvem. Bylo to v takový podzimní den, po krajině se válela mlha a vše bylo od ní mokré. Vedl jsem tam exkurzi učitelů a jedna paní učitelka měla naprosto nevhodnou obuv. Tak jsem se zůl a půjčil ji své boty a ponožky a sám jsem se brouzдал tím blátivým polem a zbytkem exkurze bos. Přitočil se ke mně jeden pan učitel, který mne učil už ve druhé třídě a pravil moudro: »Žádná ženská za to nestojí, ani ta vlastní.« Myslím, že měl... ale vlastně, co si myslím, nikoho nezajímá. Přesto jsem onen den našel dost límcovek i ametystů. Ty mě vlastně chrání dosud, na rozdíl od té paní učitelky.

Když se tak nad příhodou zamyslím, vychází mně, že límcovka měděnková je opravdu krásná houba, a houbařů dělají dobře, že ji nesbírají. Bývá nenápadnou ozdobou podzimní přírody, i když se zřídka vyskytuje i v letních měsících. Ovšem letní vysoké teploty na ni působí zhoubně, brzy uschne a krásná zelená barva se ztrácí. Až ji opravdu nejlépe svědčí podzimní dny s ranními mlhami, jimiž prosivá zářijové nebo říjnové sluníčko. Tehdy opravdu nutí i k přemýšlení o životě.

Cena kultury za rok 2017 pro Davida Novotného

Poslední únorový sobotní večer byl pro prezidenta soutěže Muž roku, pořadatele soutěže NEJ sestřička a Dne dobrých skutků, Davida Novotného hodně důležitý. Na Reprezentačním plese města Náchoda přebíral od místního starosty a poslance Jana Birkeho Cenu kultury za rok 2017, jako ocenění za to, co tento náhodský patriot pro své rodné město a kraj dělá.

»Jsem opravdu velmi rád. Vždyt například Muže roku budu v Náchodě pořádat už po devatenácté. Ale to je jen zlomek. Pořádám nebo se podílím i na jiných akcích tady v Náchodě a okolí. Na mých akcích vystupují zpěváci, herci, známé osobnosti i zahraniční hosté a všichni vnímají Náchod jako krásné a živé město. Jen se musím sám sobě smát, že jako kluk jsem se styděl vystoupit i před školní třídou s referátem a teď tady přebírám cenu za kulturu.« vzpomínal kulturní guru města Náchoda David Novotný.

K významnému ocenění mu blahopřála přímo v sále Městského divadla Dr. Josefa Čížka členka Rady vlády pro rovné příležitosti mužů a žen Soňa Marková (KSCM) či viceprezidentka České asociace sester Anna Skalická. Významným hostem večera byla i Ilona Csáková, která pozvání na akce Davida Novotného nikdy neodmítne. »Davida znám velice dobře a ocenění, které přebíral, si opravdu zasloužil. Ale i já mám doma ocenění, na které jsem pyšná. Přestože neumím držet ani hasičkou stříkačku a o hasičích pomalu vím jen to, že mají červená auta, jsem patronkou hasičské organizace a dostala jsem od nich čestné vyznamenání za bohubilé aktivity a podporu. Metál mám doma schovaný v krabičce v šuplíku na čestném místě,« smála se zpěvačka, která momentálně finišuje na svém novém cédéčku, jehož křest bude v dubnu. »CD je takový pelmel písniček za moji třicetiletou kariéru. Jdou tam písničky známé či méně známé, dokonce je tam jedna ze skupiny Laura a její tygři, se kterou jsem zpívala před mnoha lety. A pak jsou tam dvě nové autorské věci jako bonus,« přiblížila svoje nové CD Ilona Csáková.

Ztracené kostýmy

Tanečníky na parketu náhodského divadla uvedl do varu i Stanislav Hložek. »David je velice pracovitý a šikovný chlap, dnešní ocenění si bezesporu zasloužil. Já mám zase ocenění Rád dětského úsměvu. Dostal jsem ho tenkrát za uvádění pořadu Vega,« pyšnil se zpěvák. »Většinu cen mám v rodném domě na Moravě, ale doma na zdi mi visí ocenění z Mezinárodního festivalu v Sopotech, kde jsme s Petrem Kotvaldem skončili druzí,

AKCE TÝDNE

a to byla cena, díky které se nám tenkrát otevřely dveře do celé Evropy,« vzpomínal Stanislav Hložek, kterého ale nejvíc mrzí, že se mu ztratily kostýmy, v nichž tenkrát vystupoval. »Občas mě pořadatelé různých retro akcí žádají, abych přišel v něčem, v čem jsme zpívali s Petrem. A já to nemohu zaboha najít. Sice bych se už do nich určitě nevešel, ale bylo by to pěkné,« smál se.

Celým večerem slavnostního plesu hosty prováдел moderátor Karel Voříšek, který přiznal, že není velkým tanečníkem a má rád roli moderátora. »Já se cítím jako doma na pódiu než na parketě. Ani si nevzpomínám, že bych chodil do tanečních,« dodal Voříšek, který se v létě opět zhostí role moderátora Muže roku v Náchodě.

FOTO - Herminapress

Zleva Stanislav Hložek, Soňa Marková, David Novotný a Ilona Csáková

Vzájemné špičkování s Karlem Voříškem

Horoskop

BERAN
Bude to týden jako křen. Nejlepší v roce? To se ptáte hezky, ale marně. Horoskopy jsou jako počasí. Dlouhodobý výhled není možný.

BÝK
Fandili jste našim sportovcům na olympiádě – a teď se najednou po jejím skončení nudíte? Zkuste nějaký adrenalinový sport. Uvidíte, že se v něm najdete!

BLÍŽENCI
Neustále vás zmáhá to, že mužstvo, kterému fandíte, prohrává? Zapomeňte na kolektivní sporty a vzpomeňte si na Ester. Rázem bude vše, jak má být.

RAK
Vaše pracovní povinnosti se vlečou jak týden před výplatou. Nic vám nejde, vše se bortí pod rukama. Zkuste si nedávat tak velké cíle – a uvidíte, jak se vám rázem uleví.

LEV
Není nad to, když si rozumíte se svým protějškem a nehádáte se. Že to není zrovna váš případ? Pak, světe, div se, v následujícím týdnu bude.

PANNA
Nejezděte autem na daleké cesty na promrzlé vozovky. V horoskopu máte prazvláštní věci. Raději zvolte vlak nebo autobus.

VÁHY
Ačkoli je venku zima, do níž by psa nevyhnali, vás přepadá jarní únava. Že by předzvěst opravdového jara? Možná, ale příroda stále zdržuje a zdržuje...

ŠTÍR
Váš citový protějšek to v poslední době nezvládá psychicky. Zkuste mu pomoci a uvidíte, že se u vás v rodině zase vše v dobré obrátí.

STŘELEC
Potkají vás – a to již brzy – zdravotní trouble. Jak z toho ven? Pomůže panák (a opravdu jen panák) tvrdého alkoholu, smíchaný s mlékem a medem. Chuťovka to zrovna není, ale účinek je zaručený!

KOZOROH
Přepadá vás žárlivost? Ano, hvězdy tomu napovídají. Vše se ale – zaplatpánbůh – děje pouze ve vaší hlavě. Nikoli v reálném světě. A to je dobře!

VODNĚR
V práci zaviníte něco, kvůli čemuž se na vás šéf opravdu vydatně naštvě. Nicméně, buďte v klidu. Vzápětí to napravíte – a budete za hvězdu firmy.

RYBY
Pokusení zvané nevěra na vás číhá na každém kroku. Naštěstí mu umíte, silnou vůlí pevně patřící k vašemu znamení, čelit. A nejinak tomu bude i v příštím týdnu!

◆	INIC. ZPĚVÁKA MERTY	ANGLICKY NEHTY	ZAVRHOVAT	ZKRATKA PRO SYNA	SOLMI-ZAČNÍ SLABIKA	ŠATY (SLOVENSKY)	◆	NÁČRT	SLEPIČÍ SLABIKA	DRŽADLO (NÁŘEČ)	ŘÍMSKY 49	OVÍJET	SOUBORY MAP	TU MÁŠ
JIHOMORAVSKÉ MĚSTO								HOLUBÍ PLEMENO						
HLAVNÍ MĚSTO ŠPANĚLSKA								JAKOST VRCHOLOVÁ ČÁST HLAVY						
◆	INIC. PÍSNÍČKÁŘE MLÁDKA PŘEDLOŽKA			PURPUR	OBYVATEL AFRIC. STÁTŮ OTEC (KNIŽNĚ)						KÓD NIZOZEMÍ ZN. STRONCIA			ČERNÍ BARONI
?1?								◆		ANGL. MÝDLO LUČNÍ POROST				
PŘĚSTAT									ANGL. DŮVĚRA MEZIOBRATLOVÁ DESTIČKA					
◆	POUŤOVÁ ATRAKCE	CITOSLOVCE ÚDIVU ODPŮRCE			ZN. TELLURU DĚTSKÝ POZDRAV				VOZKOVO CITOSLOVCE ČESKÝ DIRIGENT				DRUH ČÁST ZADNÍ ZVÍRECI NOHY	
KOCOUR (NÁŘEČNĚ)				DŮM POSTAVENÝ Z PANELŮ CITOSLOVCE PŘEKVAPENÍ								SEN	DRAVĚ	HONIT
PRIMÁT			?2? BOL											
POSTEL					DRUH DŘEVINY	MEZINÁR. ORGANIZACE PRO CIVILNÍ LETECTVÍ PŘI OSN	STOJANY ZVRATNÉ ZÁJMENO							
OSOBNÍ ZÁJMENO				DANÝ CIZÍ PŘEDPONA ZNAČÍCÍ NOVĚ						ISLÁMSKÉ RODOVÉ TRADICE PROUTĚNÁ NÁDOBA				
?3?									NÁRODNÍ KNIHOVNA OLYMPIJSKÉ HRY				JMÉNO HEREC JANZUROVÉ ANGL. NAHORU	
OSOBNÍ ZÁJMENO			DOMÁCKY ELIŠKA					OTÁLET						
ZKR. NAŠÍ TELEVIZE			ZN. PRAČIHO PRAŠKU					SKOBA						

V tajence se skrývají tři zinní střediska ČR.

Hrubá předvedla hrubě nepovedený výkon

Michaela Hrubá na halovém mistrovství světa v Birminghamu nezvládla své výškařské vystoupení a obsadila dělené desáté místo podprůměrným výkonem 184 centimetrů. Na základní výšce soutěže uspěla stejně jako další dvě soupeřky na druhý pokus. První tituly získali ruští atleti závodící pod neutrální vlajkou Maria Lasickeneová (201 cm) a Danil Lysenko (236).

Česká reprezentantka, jejíž letošní halové maximum bylo 193 cm, stejně jako většina třínáctičlenného startovního pole ztroskotala na 189 centimetrech. Ke třetímu pokusu se rozbíhala nadvakrát. »Já jsem si tam špatně naběhla na tu první značku, pak jsem se musela vrátit a jít znova,« vysvětlila.

Bez formy

V Birminghamu se Michaela nevymanila z rozpačitých výkonů v průběhu halové

sezony. »Já už jsem se vlastně trápila celou sezonu, bylo to vidět i na těch předchozích závodech. Říkala jsem si, že to bude buď, a nebo. Buď to vyjde, nebo nevyjde. Každému se to někdy stane, doufám, že jsem si to vybrala do venkovní sezony.«

Suverénně soutěží prošla světová šampionka Lasickeneová, která vítěznou sérii prodloužila na 38 závodů. Čtyři skoky od 184 po 196 centimetrů jí stačily, aby po zlatu z roku 2014 získala další halový světový titul. Potvrdila to

pak překonáním 201 cm na druhý pokus.

Čtyři výškařky skočily 193 na druhý pokus. Nejlepší zápis z nich měla Američanka Vashiti Cunninghamová, která díky tomu získala stříbro.

Bronz vybojovala Italka Alessia Trostová.

Zlatá odveta

V souběžně probíhající mužském závodě se vicemistru světa Lysenkovi vydala odveta za světový šampionát v Londýně. Úřadující světový šampion Mutaz Issa Baršim z Kataru ztroskotal na 236 centimetrech, zatímco dvacetiletý Lysenko tuto výšku na třetí pokus zdolal. Bronz získal Němec Mateusz Przybylko (229).

Třetí halový světový titul za sebou v běhu na 3000 metrů získala Etiopanka Genzebe Dibabaová. Šampionka z této disciplíny ze Sopot a Portlandu, která ještě v roce 2012 vyhrála na HMS v Istanbulu patnáctistovku, nechala jasně za sebou Nizozemku Sifan Hasanovou i domácí hvězdu Lauru Muirovou. (red)

Jako první z českých reprezentantů zasáhla do bojů o medaile na HMS výškařka Michaela Hrubá. Svým podprůměrným výkonem rozhodně nenadchla. FOTO - archiv

Na trůnu opět sedí Boll

V lednu došlo ve světovém žebříčku stolních tenistů k nevidané události. Na první místo se dostal Němec Dimitrij Ovtcharov. Co se však nestalo o dva měsíce později? Devětadvacetiletý rodák z Kyjeva vystřídal na trůnu jeho krajan, rodič Němec z hesenského Erbachu, Timo Boll (na snímku). Šestatřicetiletý hráč Borussia Düsseldorf se obdivuhodným způsobem vrátil mezi absolutní elitu.

Po letech neustálých zdravotních komplikací se zády, rameny a hrající levačkou je Boll opět na vrcholu svých sportovních sil. Naposledy to demonstroval na

prestižním turnaji TOP Europe 16 na začátku února ve švýcarském Montreux, kde ve finále deklasoval Ovtcharova 4:0. Právě tyto body mu pomohly k posunu z třetí příčky na pozici světové jedničky, kterou okupoval už v roce 2003. Světovou stolní tenisovou velmocí je nadále bez diskuse Čína, ale pohled na první desítku aktuálního pořadí naznačuje, že hráči ze země Středu trochu vyklidili pozice. Dvojku sice zůstal Fan Zhendong před Ovtcharovem, čtyřkou Lin Gaoyuan a pětou Xu Xin, ale dlouhé měsíce jednička Ma Long

klesl na deváté místo. Z Evropanů kromě zmíněných dvou Němců je osmý Francouz Simon Gauzy. V první stovce jsou dva Češi, 86. Tomáš Konečný, který se zhoršil o sedm míst, a Pavel Širuček (95.). V druhé stovce máme pět hráčů: 116. Tregler, 120. Polanský, 144. Jančařík, 160. Prokopcov, 179. Obešlo.

V ženách je dominance Číny výraznější. Zhu Yuling vytláčila z prvního místa Chen Meng. V desítku jsou další dvě Čínanky. Z Evropanek nikdo. Minulé skvělé 56. místo si Hana Matelová zhoršila na 67. příčku. V druhé stovce jsou pak 103. Čechová, 119. Vacenovská, 164. Štrbíková a 190. Adámková. (vs)

HALOVÉ MISTROVSTVÍ SVĚTA V ATLETICE V BIRMINGHAMU

□ MUŽI: Výška: 1. Lysenko (Rus.) 236, 2. Baršim (Kat.) 233, 3. Przybylko (Něm.) 229.
 □ ŽENY: 3000 m: 1. Dibabaová (Et.) 8:45,05, 2. Hassanová (Niz.) 8:45,68, 3. Muirová (Brit.) 8:45,78. Výška: 1. Lasickeneová (Rus.) 201, 2. Cunninghamová (USA), 3. Trostová (It.) obě 193, ...10. Hrubá 184.

Halové mistrovství světa v atletice bylo v Birminghamu svědkem nevidané události, protože z třetího rozběhu mužů na 400 metrů byli diskvalifikováni všichni jeho účastníci za porušení pravidel vyšlápnutím z dráhy. Mezinárodní atletická federace IAAF potvrdila, že nic takového se v historii dosud nestalo. V kritickém rozběhu byl nejprve kvůli ulitému startu vyloučen obhájce stříbra Abdalelah Harún z Kataru. Za porušení pravidel vyšlápnutím z dráhy byli po doběhu poté potrestáni Jamajčan Steven Gayle, Bahaman Alonzo Russell a Lotyš Austris Karpinskis.

Zmrzlá cesta za bronzem

Britská atletka Laura Muirová (24) stihla start na halovém mistrovství světa v Birminghamu jen díky jízdě taxíkem za 1500 liber (téměř 43 000 korun). Za takovou cenu se spolu s trenérem přepravila do dějiště šampionátu z Glasgow poté, co přivaly sněhu způsobily na ostrovech chaos v dopravě, její let byl zrušen a použít nemohla ani vlak. I taxi mělo dvouhodinové zpoždění, na cestě s ním strávila šest hodin a dorazila před středeční půlnocí. A druhý den si doběhla ve finále

závodů na 3000 metrů pro bronzovou medaili.

»A chvílemi jsem si myslela, že to nezvládneme. Bylo tolik sněhu, taxík měl zpoždění a vůbec jsme nevěděli, jestli vůbec přijede. Cestou jsme pak neviděli ani na kapotu, stěrače zamrzaly...« popsala domácí naděje dobrodružný přesun.

Necelých 24 hodin poté se dvojnásobná halová mistryně Evropy z loňského šampionátu v Bělehradě dočkala první medaile z globální akce. (red)

sport

DNES: 08.15 S ČT sport na vrchol **08.25** Běžkotoulky **08.40** Sokolský zpravodaj **08.50** Magazín Ligy mistrů UEFA **09.20** Magazín Evropské ligy UEFA **09.50** Biatlon: MSJ Estonsko, sprint juniorek. PP **10.50** Atletika: Halové MS 2018 Birmingham. PP **14.30** Čtyřka sport **14.50** Fotbal: Fastav Zlín – FK Jablonec, utkání 19. kola HET ligy. PP **17.55** Judo: turnaj Continental Open v Praze **18.05** Biatlon: MSJ Estonsko, sprint juniorek. Z **18.50** Atletika: Halové MS 2018 Birmingham. PP **22.20** Sportovní zprávy **22.40** Rychlobruslení: MS 2018 Čína. Z **23.00** Rychlobruslení: MS 2018 Čína, 1. kolo závodu žen na 500 a 1000 m. Z **23.20** Dráhová cyklistika: MS 2018 Apeldoorn. Z

ZÍTRA: 07.45 Klasické lyžování: Vasaloppet. PP **12.20** Jachting: Volvo Ocean Race 2017/18 **12.45** Judo: IPPON, měsíčník českého juda **13.05** Biatlon: MS juniorek 2017 Estonsko. PP **14.10** Biatlon: MSJ Estonsko, stáhací závod juniorek. PP **15.05** Rychlobruslení: MS 2018 Čína, 2. kolo závodu žen na 500 a 1000 m. Z **15.45** Judo: turnaj Continental Open v Praze **16.00** Hokej: Tipsport extraliga. PP **19.20** Judo: turnaj Continental Open v Praze **19.30** Dráhová cyklistika: MS 2018 Apeldoorn. Z **21.05** Studio fotbal – Dohráno **21.40** Fotbal: FK Viktoria Žižkov – FK Olympia Praha, utkání II. ligy. Z **23.25** Hokej: Tipsport extraliga. Z

Vasaloppet: olympiáda dálkových běhů

Dobře naladěná a s touhou zvítězit vyrazí běžkyně na lyžích Kateřina Smutná zítra do slavného Vasova běhu. V závodu seriálu Ski Classics na 90 kilometrů klasicky patří členka laufářského týmu Lukáše Bauera k favoritkám.

Předloni Smutná Vasův běh vyhrála, ale před rokem do cíle v Moře nedorazila. Před letošním ročníkem se povzbudila před týdnem výhrou v ryze ženském závodu Tjeivasan, který se jede na posledních 30 kilometrech trati Vasova běhu. Ve finiši porazila Švédku Brittu Johanssonovou Norgrenovou.

Speciální příprava

»Celý závod jsem se cítila velmi dobře a jsem šťastná za vítězství,« radovala se česká jednička z prvního letošního skalpu největší soupeřky. »Katka má po loňském odstoupení kvůli zranění chuť na odplatu a chce se vrátit vítězně. Celý rok se připravovala s tím, že chce Vasův běh vyhrát,« prozradil šéf týmu Lukáš Bauer.

Spolu se Smutnou a Johanssonovou

Kateřina Smutná bude bojovat na trati s mrazem a také s velkou švédskou konkurencí. FOTO - archiv

Norgrenovou mají v mrazu okolo -15 stupňů na startu a kolem -5 v cíli bojovat o prvenství další Švédka Sara Lindborgová nebo Lina Korsgrenová, bývalá členka Bauerova uskupení.

Bauer ve stopě

Mezi muži patří k favoritům Norové Morten Eide Pedersen, Andreas Nygaard a Tord Asle Gjerdalen. Domácí doufají, že Oskar Kardin ukončí norskou dominanci a po šesti letech vrátí pýchu Švédsku. Bauer spoléhá na Rusa Ilju Černousova.

V Bauer Ski Teamu budou na startu i Jan Šrail, Francouzi Alexis Jeannerod a Roxane Lacroixová a potěší v kariéře rovněž samotný šéf uskupení Lukáš Bauer. »Laufari Vasův běh označují za olympiádu dálkových běhů. I my Vasák pojímáme jako vrchol sezony,« podotkl trojnásobný olympijský medailista Bauer.

Nejlepším výsledkem českého běžce je druhé místo Stanislava Řezáče z roku 2011, kdy doběhl o tři desetiny sekundy za Švédem Jörgenem Brinkem. (z)

»KULATÉ« OSLAVY

Rychlostní kanoista Josef Dostál, který dnes slaví pětadvacetiny, jezdí na kajaku už od dětství a navázal tak na otce Tomáše, který byl v tomto sportu mistrem republiky. Kontě má Dostál tři tituly mistra světa a velký úspěch slavil na OH v Riu de Janeiro, odkud si přivezl stříbro ze singlu a bronz ze čtyřkajaku. Kajakář, který má bronz už z her v Londýně, je teprve čtvrtým českým sportovcem od roku 1993, který získal dvě medaile na jedné letní olympiádě.

PRVNÍ POLOČAS

Fotbalisté Manchesteru City rozhodli v 28. kole anglické ligy o vítězství na hřišti Arsenalu už v prvním poločase, v němž překonali brankáře Petra Čecha tříkrát. Výsledek 3:0, stejný jako v nedělním finále Ligového poháru, nakonec hosté udrželi a v čele tabulky mají šestnáctibodový náskok před městskými rivaly United. Arsenal zůstal po čtvrté porážce z posledních šesti zápasů na šestém místě, od páté i sedmé pozice má osmibodový odstup.

DLOUHÁ SÉRIE

Prostějovské volejbalistky zvítězily v šestém kole nadstavbové části extraligy ve Frýdku-Místku 3:0, sérii neporazitelnosti protáhly o 24. zápas a o první příčku už mohou přijít jen teoreticky. Mistrovský Prostějov neměl v hale šestého Frýdku-Místku lehkou práci, v závěru třetí sady dokonce musel dotahovat ztrátu 19:22. Favorit ale ztrátu setu nepřipustil. Prostějov vede tabulku o 11 bodů před Olomoucí, kterou čekají ještě čtyři nadstavbové zápasy.

VYHRÁLI JSTE?

□ ŠTASTNÝCH 10 (1. 3. večer): 1 - 8 - 10 - 11 - 19 - 21 - 25 - 29 - 34 - 35 - 39 - 42 - 44 - 52 - 55 - 58 - 63 - 64 - 66 - 74. Šance milion: 211 188. Královské číslo: 74.
 □ ŠTASTNÝCH 10 (2. 3. poledne): 5 - 12 - 13 - 21 - 29 - 36 - 38 - 42 - 45 - 46 - 51 - 54 - 64 - 69 - 70 - 73 - 74 - 76 - 77 - 79. Šance milion: 994 076. Královské číslo: 36. (Bez záruky)

Weber: Důležité je neztráct doma body

Fotbalisté Slavia můžou v 19. kole první ligy snížit náskok vedoucí Plzně na devět bodů. Utkání Viktorie na hřišti poslední Ostravy bylo totiž kvůli nezpůsobilému terénu odloženo, zatímco druží Pražané dnes nastoupí proti o záchranu bojující Mladé Boleslavi.

Slavia nicméně bude především hájit dvoubodový náskok před třetí Olomoucí a čtvrtým Libercem, do Mladé Boleslavi však nepojede v nejlepším rozpoložení. Z posledních tří utkání venku získal obhájce titulu jen bod a navíc na hřišti středočeského celku prohrál šest z posledních sedmi ligo- vých zápasů.

Třináctou Mladou Boleslav od pásma sestupu dělí pouhý bod, ale nastartovat by jí mohl nový trenér Jozef Weber, který nahradil odvolaného Dušana Uhrina mladšího.

Velká ztráta

»Jednoznačným krátkodobým cílem je co nejrychlejší záchrana v první lize a pro zlepšení atmosféry v klubu i postavení v tabulce je

nesmírně důležité neztráct body na domácím hřišti ani proti tak silnému protivníkovi, jakým současná pražská Slavia je,« burcoval atmosféru před výkopem Weber.

»Tím, že došlo ke změně trenéra, se hodně věcí mění. Ať už v rozpoložení hráčů, rozestavení, ve standardkách. Je to vždy nějaký impuls. Soupeř je pro nás trošku nečitelnější,« reagoval na trenérskou změnu u soupeře kouč Slavia Jindřich Trpišovský.

»Pro naši hru bude důležité, aby hřiště bylo v co nejlepším stavu a mohli jsme kombinovat po zemi,« přidal Trpišovský, který bude mimo jiné postrádat vykartovaného klíčového záložníka Josefa Hušbauera.

»U Hušbauera je to velká

ztráta. Je to jeden z tahounů mužstva, takový hráč se v Česku nahrazuje strašně těžko,« dodal slávistický trenér.

Zlínská premiéra

Olomouc nastoupí proti čtrnáctému Slovácku, které od předposlední Jihlavy dělí jen skóre. A zatímco Sigma na jaře ještě nevyhrála a ani neskórovala, její soupeř získal ve dvou zápasech čtyři body za vítězství nad Ostravou a remízu s pátou Spartou.

Čtvrtý Liberec se utká s Karvinou a na zaváhání Slovanu stejně jako dalších soupeřů z předních příček bude čekat Sparta, která zítra přivítá Brno. A pokud by letenskému celku nahrály výsledky rivalů, mohl by se teoreticky posunout až na druhé místo.

V dalších zápasech se předposlední Jihlava proti Teplicím pokusí navázat na senzační vítězství nad Plzní a Slavii, zatímco Zlín při premiéře nového trenéra Vlastimila Petržely, který ve středu nahradil odvolaného Bohumila Páníka, nastoupí proti Jablonci. (red)

Devatenácté kolo první ligy ozdobí dvě trenérské premiéry. V Boleslavi se to týká Jozefa Webera (vpravo) a na zlínské lavičce Vlastimila Petržely. FOTO - ČTK

PROGRAM 19. KOLA HET LIGY

DNES: 15.00 Liberec - Karviná, Olomouc - Slovácko, Jihlava - Teplice, Zlín - Jablonec (ČT sport), 18.00 Mladá Boleslav - Slavia (O2 TV).

ZÍTRA: 18.00 Sparta Praha - Brno (O2 TV).

1. Plzeň	51	27	7	9	8	169:121	104
2. Hradec	51	25	7	7	12	143:100	96
3. Třinec	51	24	6	7	14	141:119	91
4. Vítkovice	51	26	3	6	16	154:117	90
5. Brno	51	22	6	9	14	144:121	87
6. Pardubice	51	20	5	6	20	127:136	76
7. Olomouc	51	16	10	7	18	129:133	75
8. Liberec	51	18	9	3	21	130:135	75
9. Zlín	51	18	8	4	21	119:137	74
10. Sparta	51	18	5	7	21	138:146	71
11. Chomutov	51	12	10	9	20	128:153	65
12. Boleslav	51	15	5	8	23	115:137	63
13. Jihlava	51	11	7	7	26	103:139	54
14. Litvínov	51	10	7	6	28	118:164	50

Předposlední kolo základní části ELH přineslo definitivní rozuzlení kdo do předkola play off. Pomyslnou přetahovanou mezi hokejisty Sparty a Chomutova zvládli postupově Pražané. Zítěžší závěrečné kolo bude tak řešit »jen« definitivní postavení klubů v postupové desítce. **51. kolo:** Zlín - Chomutov 5:2 (3:1, 0:1, 2:0), Třinec - Pardubice 2:6 (0:2, 1:1, 1:3), Sparta - Boleslav 6:2 (1:1, 3:1, 2:0), Hradec - Jihlava 2:4 (0:3, 1:0, 1:1), Olomouc - Brno 7:2 (3:0, 1:0, 3:2), Liberec - Plzeň 4:0 (0:0, 1:0, 3:0), Litvínov - Vítkovice 2:1 p. pr. (1:0, 0:1, 0:0).

FOTO - archiv

HITY

HITY

HITY

Čeští hokejisté řídili v utkání NHL kano nádu Bostonu, který doma přehrál obhájce Stanleyova poháru Pittsburgh 8:4. David Krejčí vstřelil v soutěži počtvrté hattrick, David Pastrňák skóroval dvakrát a připsal si navíc ještě jednu přihrávku. Oba útočníci byli vyhlášení nejlepšími hráči zápasu. Rodák ze Šternberka je třetím českým hráčem, který si v aktuální sezoně připsal hattrick. Stejná věc se povedla Radimu Vrbatovi v dresu Floridy a Radku Faksovi za Dallas.

NHL: Philadelphia - Carolina 1:4, Florida - New Jersey 3:2, Edmonton - Nashville 2:4, Dallas - Tampa Bay 4:5 v prodl., Arizona - Minnesota 5:3, San Jose - Chicago 7:2 a Los Angeles - Columbus 5:2.

Kanadské bodování NHL: 1. Kučerov (Tampa Bay) 82 (33+49), 2. Malkin (Pittsburgh) 78 (36+42), 3. McDavid (Edmonton) 77 (29+48), 4. Giroux (Philadelphia) 75 (22+53), 5. J. Gaudreau (Calgary) 73 (20+53), 6. Wheeler (Winnipeg) 73 (18+55), 7. Kessel (Pittsburgh) 72 (27+45), 8. Stamkos (Tampa Bay) 72 (25+47), 9. Ovečkin (Washington) 71 (39+32), 10. MacKinnon (Colorado) 71 (29+42),... 14. Voráček (Philadelphia) 69

(13+56), 28. Pastrňák (Boston) 58 (24+34), 148. Hertl (San Jose) 34 (15+19).

Pro švédského útočníka Louie Erikssona z Vancouveru skončila stejně jako loni kvůli zranění sezona NHL předčasně. Dvaatřicetiletý hokejista si v zápase s Arizonou po tvrdém úderu Maxe Domiho zlomil žebro. Před rokem si na začátku března poranil koleno a do zbytku sezony už také nemohl zasáhnout. Tento ročník Eriksson končí s 50 starty, deseti góly a 13 asistencemi.

Omsk s českým brankářem Dominikem Furchem proklouzl díky gólu přesně minutu před koncem posledního zápasu základní části do play off Kontinentální ligy. Trefa Semjona Košeleva rozhodla o vítězství Avangardu 4:3 v Astaně nedlouho poté, co se hosté za nerozhodného stavu rozhodli pro power play, protože k postupu potřebovali třibodové vítězství. **Dvojice pro play off:** Západní konference: Petrohrad - Čerepovec, CSKA Moskva - Spartak Moskva, Jokerit Helsinky - Soči, Jaroslavl - Nižnij Novgorod. Východní konference: Kazaň - Chabarovsk, Ufa - Omsk, Čeljabinsk - Nižněkamsk, Jekatěrinburg - Magnitogorsk.

Chci se dostat zase nahoru, říká Kulhavý

Biker Jaroslav Kulhavý oslavil zkraje roku Kristova léta, v kariéře vyhrál na horských kolech vše, co se dá, přesto má stále velkou motivaci do dalšího závodění. Žene ho vpřed touha vychutnat si velké výhry znovu a dokázat tak, že vládce posledních sezon Švýcar Nino Schurter není neporazitelný.

• Jak moc si na Švýcara v nové sezoně věříte?

Hodně. Asi mu nebudu ukazovat záda v úplně každém závodě, už přece jen potřebuju více času na přípravu, ale věřím, že když se připravím, pořád ho dokážu porazit. A právě tato myšlenka je pro mě strašně důležitá, vlastně nejdůležitější.

• Cítím, že se nechcete s porážkami jen tak smířit?

Ano. Někomu by třeba stačilo dojíždět ve Světovém poháru v desítce, ale pro mě je hlavním motorem připravit se na ty největší akce a tam to prodat. Právě to je důvod, abych vůbec pokračoval v kariéře a jel ještě i do Tokia. Určitě by bylo pěkně

zase něco velkého vyhrát, protože ten poslední zhruba rok a půl od Ria sbírám na vrcholných akcích de facto jen ta druhá místa. Začalo to vlastně už na mistrovství světa v Novém Městě na Moravě před Riem, kde jsem dojel druhý, v Riu další druhý místo, následoval Cape Epic, kde jsme skončili druzí za Schurterem, a další světový šampionát zase druhé místo, přičemž vítěz byl ve všech případech stejný.

• Ta druhá místa se vám musí už opravdu zajídat!

Občas to bylo navíc třeba jen o kousek, tak bych si rád zopakoval některé předešlé úspěchy a vítězství, jichž jsem dosáhl. Druhé místo je samozřejmě obrovský úspěch, ale člověk závodí kvůli vítězstvím. A já bych si rád zopakoval, jak ta velká prvenství chutnají. Už jsem tam úplně nahoře byl a chtěl bych se tam dostat znovu, což je pro mě ta hlavní motivace.

• Kde hledat hlavně Švýcarovu genialitu, přesněji dlouhodobou neporazitelnost?

V první řadě je třeba říct,

Jaroslav Kulhavý (na snímku) hodil největšímu soupeři Švýcarovi Ninu Schurterovi rukavici.

FOTO - archiv

že Nino je skutečně výjimečný. Je za tím obrovská porce času a úsilí. Druhou věcí jsou naše problémy, ať už to byla moje zranění nebo třeba Juliana Absalona, který si v tom směru užil také dost, zatímco Nino má to štěstí, že se mu podobné problémy vyhýbaly. Cítím, že by to chtělo střídání. Ať už bych byl na prvním místě já nebo někdo jiný. Horská kola tím ztrácí trochu na zajímavosti, je to pak trochu nuda, když vyhrává jen jeden. Zapnete si televizi a z 90 procent víte, kdo vyhraje, chtělo by to změnu.

• ...je jasné, že Schurter nepřepustí pozici zadarmo!

Pochopitelně. My ostatní na sobě musíme tvrdě pracovat, aby se tam dostal zase někdo jiný. Třeba se pak nastartuje nová éra a bude tam někdo další, ale na takového člověka už se čeká hodně dlouhou dobu. A když se podíváte na výsledky Světového poháru posledních čtyř pět let, byli tam Schurter s Absalonem, občas já a asi jen jeden dva závody vyhrál někdo jiný. (stu, zr)